

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Huernia zebrina

Foto: Noltee

57ste JAARGANG
NO. 2
FEBRUARI 1978

Huernia zebrina N.E. Br

FRANS NOLTEE

Tot de meest bekende *Huernia*'s in onze verzamelingen behoort ongetwijfeld *H. zebrina*. Het is een plant met stengels die 5-8 cm lang zijn en $\pm 2,5$ cm in doorsnee (met inbegrip van de stevige tanden). De stengels zijn vier- of vijfhoekig en (grijs)groen van kleur, vaak met bruinachtige vlekken. De bloemen zijn 3,7-4,4 cm in doorsnee; de bloemslippen zijn ± 1 cm lang en overdekt met fijne papillen. De soort dankt zijn naam aan de paarsbruine strepen op de bloemslippen (de ondergrond is zwavelgeel of bleek groenachtig geel).

Rondom het centrum van de bloem loopt een naar verhouding zeer dikke en hoge rug die min of meer dezelfde kleur heeft als de lijnen op de bloemslippen. De ring (meestal annulus genoemd) is sterk glanzend waardoor fotograferen van de bloem vaak erg moeilijk is. Soms is de annulus ongevekt. Meestal echter loopt de tekening van de bloemslippen door op het onderste deel van de ring, waarbij de strepen in vlekken veranderen.

H. zebrina werd omstreeks 1900 gevonden (waarschijnlijk in Natal) en in 1909 beschreven door N. E. Brown. In 1913 werden exemplaren van dezelfde soort door de bekende plantenzieker Prof. Dinter gevonden in het toenmalige Duits Zuidwest-Afrika. (In het zuidelijk deel van de Karasbergen.) Onder andere vanwege de geweldige afstand tussen Zuidwest-Afrika en Natal (± 1400 km) geloofde Dinter niet dat het om dezelfde soort ging. Toen hij materiaal naar Brown opstuurde liet deze hem echter weten dat het wel degelijk om *H. zebrina* ging. Hij vond de afstand blijkbaar echter ook wel erg groot en sprak dan ook het vermoeden uit dat de eerstgevonden planten ook wel uit Namaland afkomstig zouden zijn. M.a.w. hij dacht dat de opgave van de eerste vindplaats op een vergissing berustte. Later werden echter opnieuw exemplaren van *H. zebrina* in Natal (Zoeloeland) gevonden en ook in tussenliggende gebieden.

Deze soort heeft dan ook een geweldig verspreidingsgebied ($\pm 1400 \times 600$ km), waardoor het te begrijpen valt dat er nogal wat variatie in zit. Herbert Lang, een Zuidafrikaan die een speciale studie heeft gemaakt van *H. zebrina* onderscheidde 6 plaatselijke vormen. Slechts één daarvan heeft tot nu toe een aparte variëteitsnaam verkregen (var. *magniflora*).

H. zebrina vormt met nog een aantal soorten de groep van de „reddingsboei-huernia's”, zo genoemd naar de opvallende annulus die deze soorten bezitten. De soort lijkt veel op *H. confusa*, die echter o.a. kleinere bloemen, een minder regelmatige tekening op de slippen en een meestal meer geelachtig-rode annulus heeft.

Octant 92, Dordrecht.

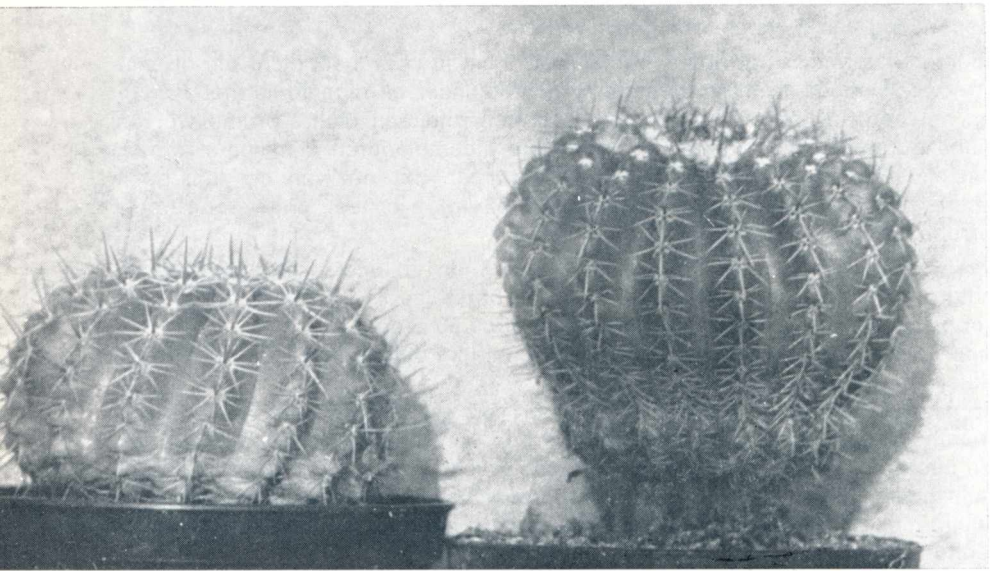
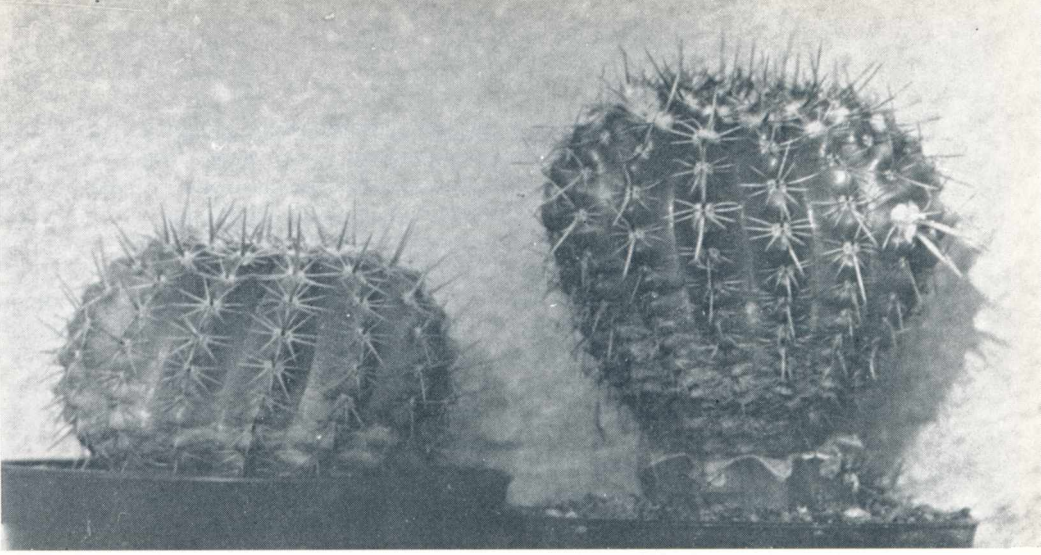
Notocactus allosiphon en Notocactus orthacanthus

Hun indeling in het ondergeslacht *Neonotocactus*

Dr. GERHARDT SCHÄFER.

In 1970 publiceerde D. van Vliet in ons maandblad (1) een studie, die zich bezig hield met *Notocactus orthacanthus*. Reeds in 1827 was deze plant door Sellow verzameld onder de naam *Echinocactus orthacanthus* en ter determinatie naar Berlijn gestuurd. In hetzelfde jaar volgde de beschrijving door Link en Otto (2). Helaas ging de plant verloren en schijnt ook niet teruggevonden te zijn. Latere auteurs, waaronder ook C. Backeberg, deelden haar,

1.

2.

3.

Foto 1:

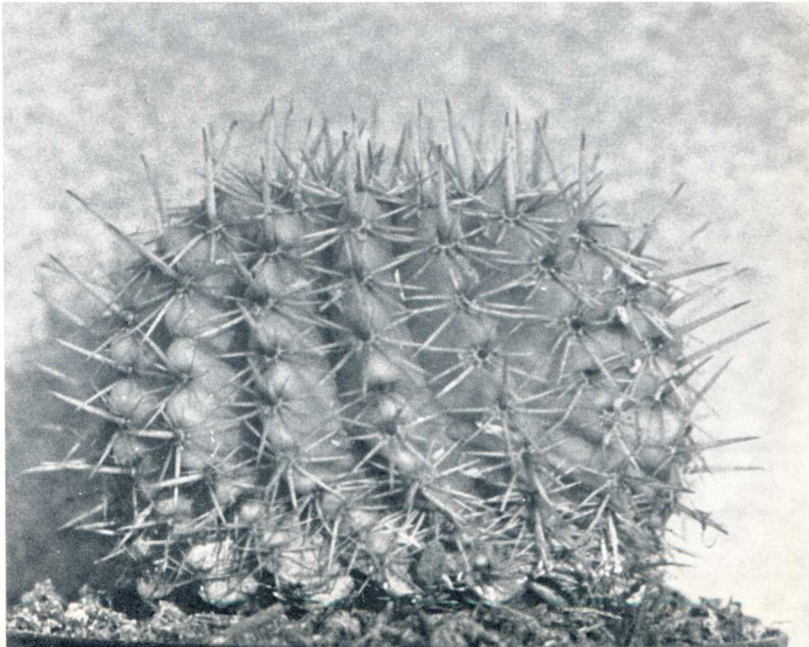
links: *N. orthacanthus*
rechts: *N. mammulosus*

Foto 2:

links: *N. orthacanthus*
rechts: *N. allosiphon*

Foto 3:

Notocactus orthocanthus

zonder haar verder te kennen, in bij het ondergeslacht *Malacocarpus*.

Pas in 1968 ontdekte van Vliet op een van zijn reizen naar Uruguay de plant opnieuw in het departement Rivera. Aanvankelijk beschouwde hij haar als een nieuwe soort en noemde haar *Notocactus aciculatus*. Uitvoerige vergelijkende studie bracht hem echter tot de overtuiging, dat hij de oude, sinds meer dan 130 jaar verdwenen soort had teruggevonden.

De beschrijving van de plant door Link en Otto werd door hem overgenomen en, aangezien dit door de auteurs achterwege was gelaten, met passende gegevens over bloemen, vruchten en zaden aangevuld.

De beschrijving luidt, verkort, als volgt:

De stam is rond, iets blauwgrijs, met 18 afgestompte kanten, 7 dorens, de middelste veel groter, krachtig en recht, de overige afstaand. De stam is $2\frac{3}{4}$ duim hoog, $2\frac{3}{4}$ duim dik. De kanten hebben duidelijke verheffingen en zijn aan de zijden ingedrukt; de groeven zijn zeer smal. De schedel is afgeplat verzonken. De grootste doorn is $\frac{3}{4}$ duim lang, de kleinere zijn 6 lijnen ($\frac{1}{2}$ duim) lang, alle dorens zijn grijs.

Beschrijving van bloemen etc. door van Vliet:

Bloem klokvormig, ongeveer 4 cm lang en 6 cm in doorsnee, dicht om de met witte wol beklede schedel staande; vruchtbeginsel en bloembuis met schubben bekleed, uit de axillen van de schubben ontstaan dichte bruine wol en bruine borstels. De buitenste en binnenste bloembladeren zijn spatelvormig, glanzend citroengeel; de meeldraden staan aan de voet van de stijl, geen nectarkamer; de meeldraden, helmknopjes en stijl zijn geel; ongeveer 10 purperode stempels; zelffertil.

Vrucht langwerpig als ze rijp wordt, blaasvormig en dunwandig uitgroeiend, lichtgroen tot lichtroze, bekleed met wol en borstels; als de vrucht rijp is, verdroogt ze, barst overlangs open en bevat circa 50 zaden.

Zaad helmvormig, de testa is voorzien van talrijke bultjes; het hilum heeft een dikke, iets golvende rand.

Uit deze beschrijving blijkt, dat de soort op grond van haar klokvormige bloembuis, de vorming van slechts 1 groep meeldraden, het ontbreken van een nectarkamer, de vorm van de rijpende vrucht en het zaad, dat een basaal hilum heeft, in het ondergeslacht **Neonotocactus** ingedeeld moet worden.

Bekijkt men de plant in vergelijking met andere soorten van het ondergeslacht *Neonotocactus*, speciaal van de *mammulosus*-groep, dan wordt duidelijk, dat er in de habitus toch aanzienlijke afwijkingen te constateren zijn (afb. 1). De grote, mooie "*mammulosus*"-bloem bewijst echter, dat zij bij de "*mammulosi*" hoort, waar ook de **zelffertiliteit** op duidt.

In cultuur groeit de plant goed, al is het niet snel, uit zaad op. Men moet echter toch 5-6 jaar wachten, voordat de plant het bloeistadium bereikt heeft. Ongeveer 2 jaar na het verschijnen van van Vliets studie meldde **E. Marchesi** de ontdekking van een andere nieuwe soort van het geslacht *Notocactus*, die hij de naam **Notocactus allosiphon** gaf (3). De verkorte beschrijving van de plant luidt:

Plant bolvormig, dofgroen, 11-13 cm in doorsnee en 8-12 cm hoog; schedel enigszins verdiept, in de rustperiode zonder dorens, maar bijna overdekt met die van de aangrenzende areolen, in de groeiperiode volledig bedekt met nieuwe dorens; 15-16 diepe ribben, onder de areolen een weinig verdikt; de knobbels zijn afgerond, opzij iets samengedrukt, terwijl het topje niet centraal staat; de areolen liggen tussen de knobbels verzonken, de jonge met witte wol, later kaal wordend; 4 middendorens, 1 naar boven rechttop, 1 naar beneden op de onderliggende knobbel, 2 zijwaarts, dun, spits en stekend; in het

jeugd stadium zijn ze donkerrood, de oudere vergrijzen met een rode gloed en een zwartachtige punt; ze zijn 9-19 mm lang. De randdorens lijken erg op de middendorens, maar zijn meestal korter en dunner, twee ervan bevinden zich opzij van de bovenste middendoorn.

Bloemen uit de areolen bij de schedel, 5,5 cm lang en 5 cm in doorsnee, bekleed met dicht aanliggende grijsachtig-bruine wol en bruine borstels. De bloembladeren zijn bleekgeel, de buitenste en binnenste langwerpig lancetvormig met een kleine steel aan de basis; bloembuis trechtervormig, de nectarklieren op de bodem zijn bleekrose; de meeldraden ontspringen in de onderste 6 mm van de bloembuiswand, de 20-21 mm lange stijl is wit en heeft 11-13 rechtop staande, stompe, purperen stempels van 3-3,5 mm lengte.

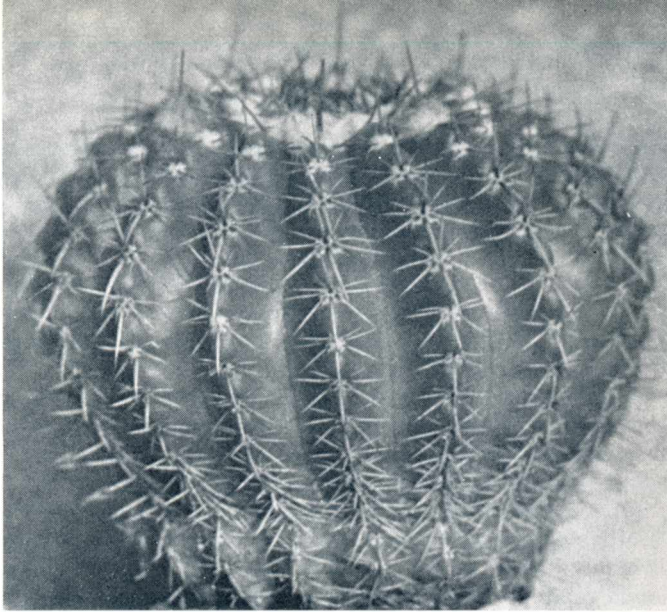
De **vrucht** opent zich niet spontaan, het vruchtbeginsel wordt 2,5-3 cm lang, terwijl het met de vorderende rijpheid nog iets verlengt en hol wordt.

Het **zaad** is afgestompt bolvormig, 1,0-1,1 mm lang en idem in doorsnee, mat zwart en dicht met bultjes bezet; het hilum is witachtig, verdikt met een witte, niet uitpuilende rand.

Neemt men de niet onaanzienlijke variatie-breedte van beide soorten in ogenschouw, dan bezitten zij qua habitus een zekere overeenkomst (afb. 2), die er wellicht de oorzaak van mag zijn, dat van Vliet *Notocactus allosiphon* als synoniem bij *Notocactus orthacanthus* indeelde, maar zeker ten onrechte. Uit de beschrijving blijkt, dat *Notocactus allosiphon* een bloem met trechtervormige bloembuis bezit, waarbij ook alle andere typische kenmerken van trechtervormige bloemen aanwezig zijn. Verwonderlijk is dat ook Marchesi de plant bij *Neonotocactus* indeelt, ofschoon de afwijkingen in zijn beschrijving duidelijk benadrukt worden; (noot van de vertaler: *allosiphon* betekent: met afwijkende bloemkelk).

Een bepaalde onzekerheid blijkt uit een nabeschouwing over de beschrijving van Marchesi door de bekende cactusverzamelaar Hugo Schlosser uit Montevideo, die voor de vertaling uit het Spaans in het Duits zorgde. Hij vond de plant in 1971 op een andere plaats, zonder de vindplaats van Marchesi te kennen, en stelde enige afwijkingen met de originele beschrijving vast. Deze hebben voornamelijk betrekking op de grootte van de plant, de plaatsing en het aantal van de dorens, de bloeiwilligheid en de openingshoek van het receptaculum. Maar ook de opmerking van Schlosser verandert niets aan het feit, dat *Notocactus allosiphon* op grond van zijn trechtervormige bloembuis niet bij *Neonotocactus* ondergebracht kan worden.

Precies als *Notocactus orthacanthus* (afb. 3) wordt ook *Notocactus allosiphon* (afb. 4) sinds enkele jaren in onze verzamelingen gekweekt, maar hij komt reeds als jongere plant in bloei, zodat aan de hand van rijkelijk aanwezig plantenmateriaal de mogelijkheid aanwezig was om de bloembouw, de vruchtzetting en de fertiliteit gedurende verschillende jaren diepgaand te bestuderen. De bloembuis van alle planten van de meest verschillende herkomst is ondubbelzinnig als trechtervormig herkenbaar; de openingshoek van het receptaculum is per plant aan enkele geringe afwijkingen onderhevig, hij ligt tussen de 80 en 90°; de meeldraden vullen de keel van de bloem tot ver in de bloembuis op; wanneer men een bloemsnede maakt is het circa 1 mm diepe nectarium duidelijk te herkennen; de vruchtvorming verloopt totaal anders als bij *Notocactus orthacanthus*, ze rekt zich niet blaasvormig met een inhoud van circa 50 zaden, zoals *orthacanthus*, maar blijft compact, al kan men een geringe verlenging constateren; de vrucht opent zich niet vanzelf, zoals ook Marchesi opmerkte; bij volledige rijpheid is de grootte van de vrucht 18-20 mm, in de geopende vrucht zijn de ingedroogde navelstrengen duidelijk zicht-

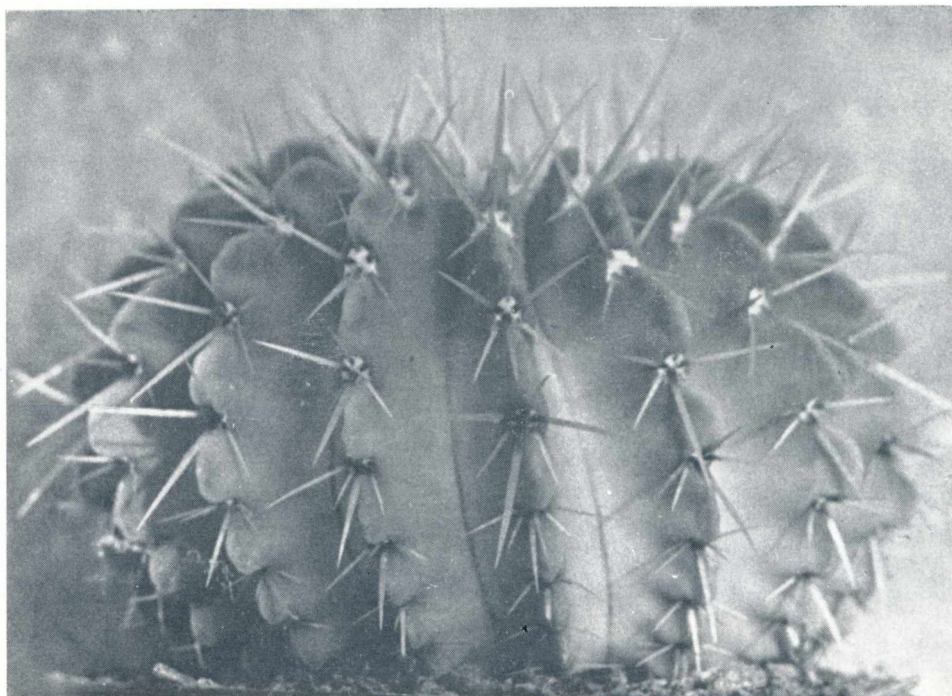
4. *Notocactus allosiphon*

baar, de zaden zijn zeer talrijk (circa 200) en liggen los op de bodem van de vrucht, ze lijken op die van het ondergeslacht *Malacocarpus*; *Notocactus allosiphon* is niet zelffertil, de meeldraden zijn niet prikkelbaar.

Tabel	<i>N. orthacanthus</i>	<i>N. allosiphon</i>
Grootte van de plant	tot 20 x 20 cm	11-13 cm hoog, 8-12 cm in doorsnee
Schedel	met wol bedekt	met wol bedekt
Aantal ribben	circa 18	15-16
Bloemkleur	glanzend citroengeel	bleekgeel
Grootte van de bloem	4 cm lang, 6 cm in doorsnee	5,5 cm lang, 5 cm in doorsnee
Receptaculum	klokvormig	trechtersvormig
Meeldraden	1 groep	2 groepen
Nektarkamer	niet aanwezig	aanwezig
Fertiliteit	zelffertil	zelffertil
Stempels	10	11-13
Grootte van de vrucht	circa 35 mm	circa 20 mm
Aantal zaden	circa 50	1,2 x 1,1 mm
Grootte van het zaad	1,2 x 1,1 mm	1,0 x 1,1 mm

Opmerking: Hugo Schlosser vond exemplaren van *Notocactus allosiphon*, die tot de dubbele grootte van de opgegeven maten hadden.

Laat *Notocactus orthacanthus* met betrekking tot zijn habitus, in het bijzonder door de scherpe, recht omlaag verlopende ribben een zekere gelijkenis met verschillende soorten van het ondergeslacht *Malacocarpus* zien, dan wordt deze indruk niet alleen nog sterker bij *Notocactus allosiphon*, maar hier treden zelfs kenmerken op, die, zoals de korte trechtersvormige bloem, het nectarium en de zaden, karakteristiek zijn voor het ondergeslacht *Malacocarpus*. Het lijkt derhalve mogelijk, dat beide soorten tot die groep horen, die als verbinding tussen verschillende ondergeslachten van het geslacht *Notocactus*, met name de ondergeslachten *Neonotocactus* en *Malacocarpus*, beschouwd moeten worden.

5. *Notocactus buiningii*

Hierbij domineren bij *N. orthacanthus* nog de kenmerken van het ondergeslacht *Neonotocactus*, terwijl de kenmerken van *N. allosiphon* meer in de richting van het ondergeslacht *Malacocarpus* wijzen. Hoe dicht beide soorten al bij het ondergeslacht *Malacocarpus* staan wordt duidelijk, wanneer we een van de nieuwe, door van Vliet in Zuid-Brazilië ontdekte *Malacocarpus*-soorten als vergelijkingsmateriaal erbij halen. Een van deze, nog niet beschreven species, die onder het veldnummer DV 99 in onze verzamelingen gekweekt wordt, vertoont in habitus een frappante gelijkenis met *N. orthacanthus* en *N. allosiphon*.

Met de ontdekking van *N. orthacanthus* en *N. allosiphon* werd na *Notocactus buiningii* (afb. 5) een nieuwe groep gevonden, die een verbinding vormt tussen de beide ondergeslachten. Daarmee zou echter een verwantschap tussen beide groepen waarschijnlijk zijn. Zulk een verwantschap tussen *Notocactus* en *Malacocarpus* werd ook reeds door **Fric** aangenomen, al lijkt zijn bewijsvoering, namelijk een kunstmatig gekweekte hybride tussen *Notocactus pampeanus* en *Malacocarpus archavaletai*, twijfelachtig.

Buxbaum hief in 1967 in zijn bewerking van het geslacht *Notocactus* (4) de tot die tijd zelfstandige soort *Wigginsia* op en deelde haar als ondergeslacht *Malacocarpus* in bij het geslacht *Notocactus*.

Door van Vliet (5) wordt een soort verwantschap tussen *Notocactus* en *Malacocarpus*/*Wigginsia* bestreden op grond van zeer zorgvuldige veldstudie op de standplaatsen der planten. Hij stelt vast, dat ondanks het voorkomen van talrijke soorten van beide geslachten resp. ondergeslachten in een zeer beperkt gebied er nooit hybriden gevonden konden worden.

Derhalve moet deze vraag voorlopig nog open blijven, totdat het misschien op een dag lukt om nog verdere soorten te ontdekken, die een bijdrage kunnen leveren om de verwantschapsverhoudingen tussen *Notocactus* en *Malacocarpus/Wigginsia* op te lossen.

Litteratuur:

1. Succulenta 49, 1970, blz. 185-190.
2. Verh. Ver. Beförd. Gartenb. 5, 1827, blz. 427.
3. Bol. de la Soc. Arg. de Bot. Vol. XIV, 3, 1972, blz. 246-248.
4. Krainz, "Die Kakteen" 1967, nr. 1.
5. Succulenta 51, 1972, blz. 188
blz. 204
52, 1973, blz. 2
blz. 49-52
blz. 66-70
blz. 88-90

Vertaling en foto's: J. Theunissen,
Weinbergstrasse 41, Radebeul, DDR.

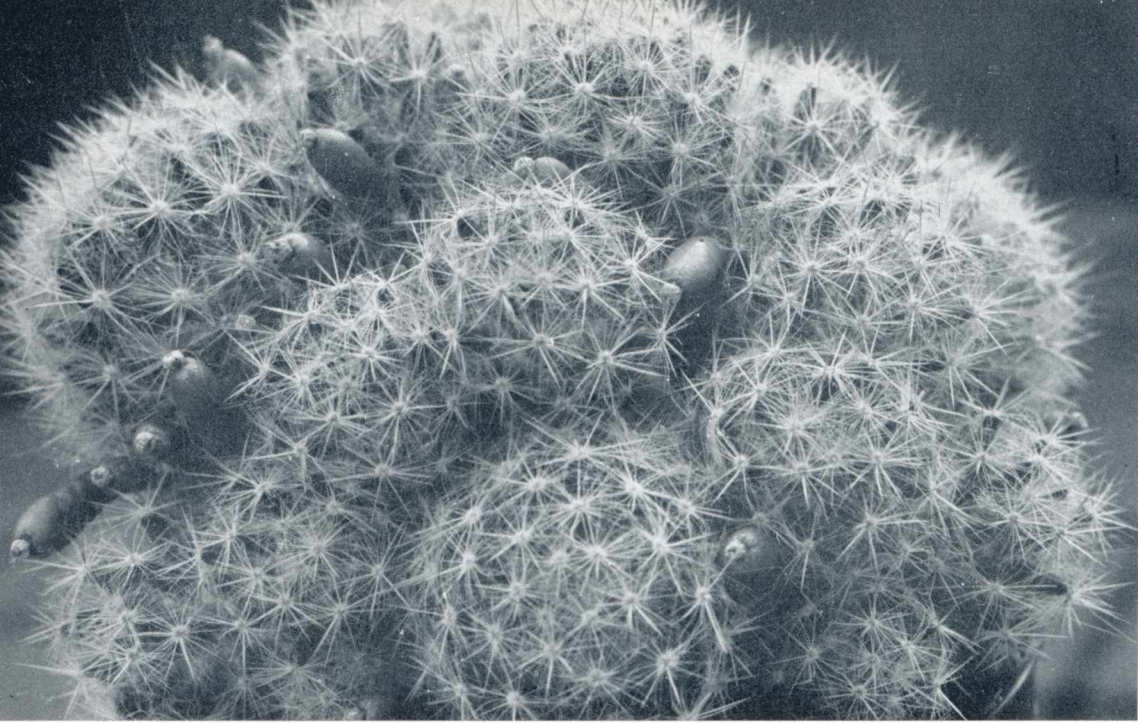
Van Maand tot Maand

Th. NEUTELINGS

Nu schrijver dezes meer dan een jaar lang deze rubriek zo op zijn eigen wijze behandeld heeft, wordt het moeilijk deze in dezelfde lijn komend jaar te continueren. Anders moet je de vorige afleveringen erop gaan naslaan en bezien wat er in de desbetreffende maanden zoal omtrent de verzorging ten berde gebracht werd. En dat lijkt mij een wat saaie, ja zelfs een wat overbodige aan gelegenheid. Overigens, zo schiet mij te binnen, heeft onze vereniging een zeer goed boekje uitgegeven, getiteld: "Handleiding voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten", van de hand van de schrijvers A. de Graaf en F. Noltee. Vorig jaar is daarvan de tweede druk verschenen. Ik vermeld dit met name, omdat vele nieuwe leden dit van belang zullen achten. Allerlei onderwerpen zoals het verzorgen van maand tot maand, het water geven, verpotten, zaaien, enten, ongediertebestrijding e.d. komen daarin uitvoerig en voor eenieder begrijpelijk aan de orde. Toch zal ik (voorlopig) deze rubriek handhaven, omdat mij gebleken is dat daardoor veel reacties van overwegend beginnende liefhebbers ontstaan, want juist voor hen was in eerste instantie deze rubriek bedoeld. Ik zal mij voortaan beperken tot het vermelden van min of meer interessante voorvallen, voortkomend uit eigen ervaringen enz.

Welaan, de maanden november-december beschouwend, zijn er toch wel enige voorvallen die aan dit papier toevertrouwd kunnen worden. Enkele **Gymnocalyciums** hadden begin november nog net hun bloemknoppen geopend. Nu einde december is aan deze situatie bijna niets veranderd en staan ze nog er even fris bij. Dit komt omdat in de kas de temperatuur gemiddeld 10-12° C bedraagt. Het bloeiproces blijft daardoor sterk vertraagd. Alleen heeft dit tot nadeel dat de bloemkelken zich niet geheel zullen ontvouwen, waardoor de uiteindelijke schoonheid van de bloem zelf ons onthouden wordt. Alleen een stralende zon kan ze geheel doen openen, maar daarvan is thans geen sprake, want mocht deze schijnen, de lage stand ervan doet het stralingseffect teniet. In ieder geval mag de aanwezigheid van dergelijke bloemen ons er niet toe aanzetten om deze planten water te geven, ook al is de verleiding daartoe groot. Immers de cactussen dienen onvoorwaardelijk rust te genieten.

Andere cactussoorten vertonen ook bloemknoppen, waarvan de groei zelfs in het beginstadium praktisch achterwege blijft. Bijvoorbeeld mijn **Astrophytum asterias**, welke normaal het hele groeiseizoen doorbloeit met prachtige, grote, gele bloemen met van binnen een rood hart. Veel *Mammillaria*soorten zorgen voor een grappige kerstsfeer juist vanwege hun prachtige gekleurde bessen.

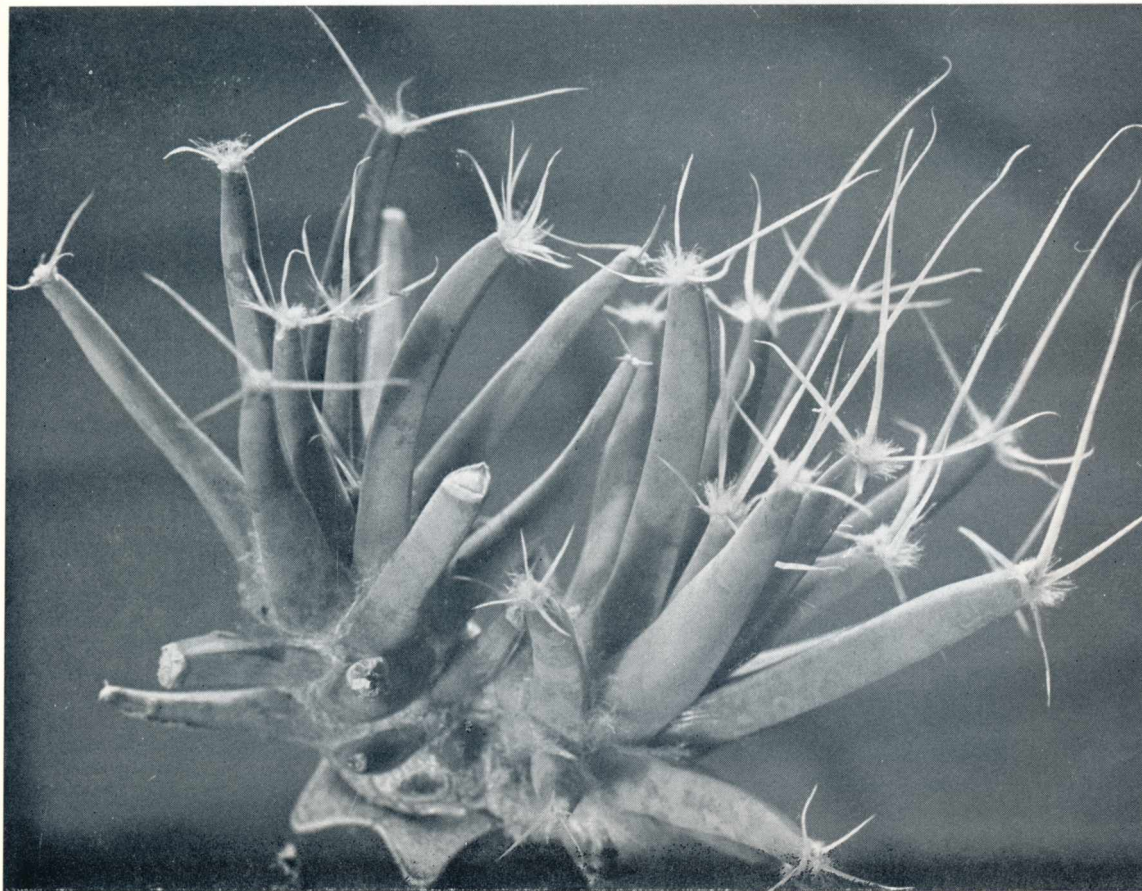
Mammillaria prolifera var. *haitiensis*

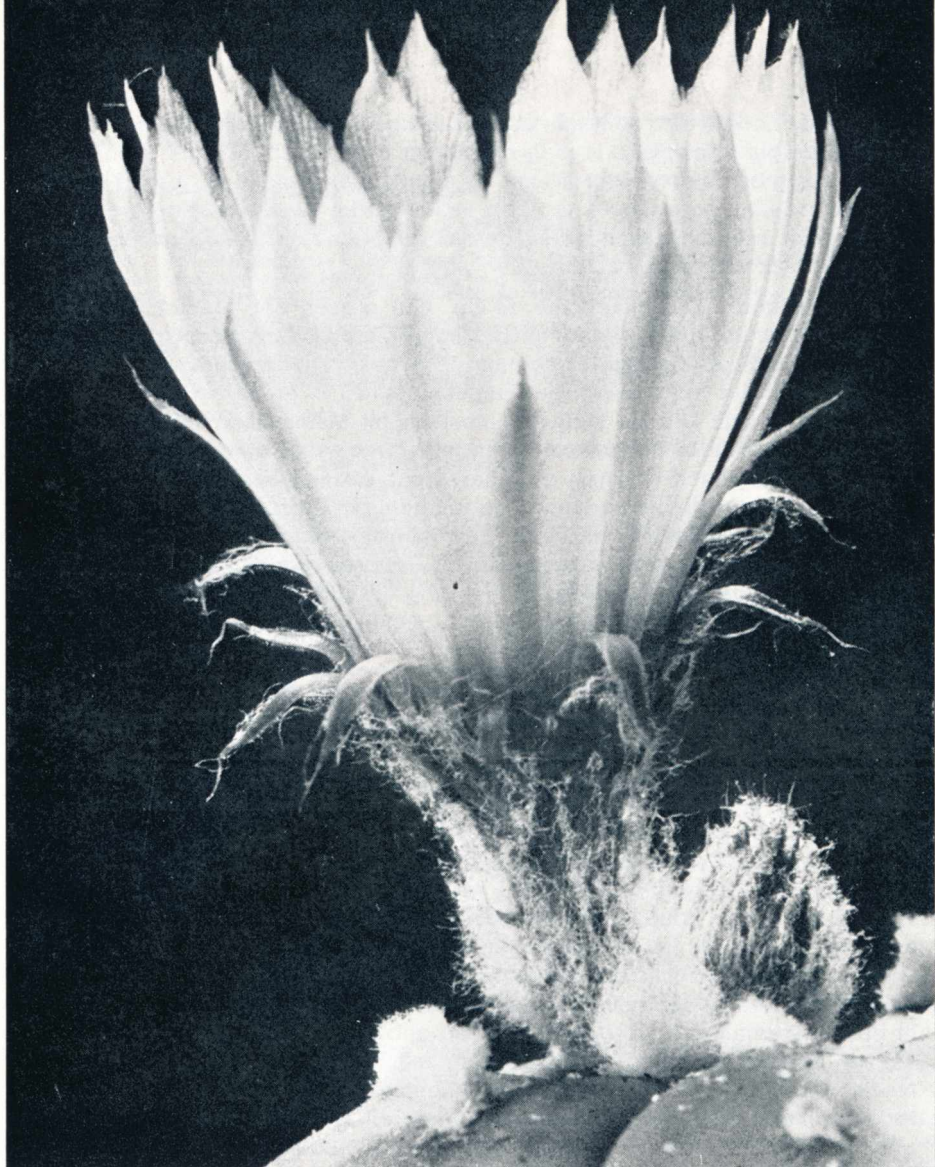
Mammillaria theresae

Astrophytum asterias met bloemknoppen

Leuchtenbergia principis

Ontluikende bloem van *Astrophytum asterias*

Mammillaria prolifera is waarlijk zo'n bessenkampioen. Mijn **Mammillaria collinsii** is wel een bijzonder merkwaardig geval, dat zich niets van het winters seizoen aantrekt. Begin november begonnen de bloemknoppen te groeien en al twee maanden lang openen zich de crèmekleurige bloemen geheel, ondanks het zo sombere, donkere weer. Onbegrijpelijk haast, want net als de andere krijgt hij geen vocht toegediend dan wel een andere speciale verzorging toebedeeld. Ook andere exemplaren zijn al aan hun knopvorming begonnen, zoals **Mammillaria (Solisia) pectinata**, **Mammillaria theresae**, diverse **Rebutia's**, **Mammillaria solisioides** e.v.a. Deze laatste heb ik trouwens nooit echt in bloei kunnen krijgen. Elk jaar in de late nazomer verschijnen de rood aangelopen bloemknopjes, maar in het daarop volgende voorjaar worden deze afgestoten. Dit winterseizoen nu heb ik dit exemplaar in huis gehaald in de hoop dat ik eindelijk eens een echte bloei mag gaan verwachten. Het is thans ook de tijd

om eens de nodige aandacht aan andere exemplaren te wijden. Zo heb ik een **Leuchtenbergia principis**, een jong exemplaar dat op een jusbertii geënt staat. In één jaar groeide een zijspruit aan de moederplant, welke in grootte en omvang de moeder gepasseerd is. Ook merkwaardig is te constateren dat de moederplant veel langzamer groeit dan de zijspruit zelf. Op bijgaande foto is zulks duidelijk waarneembaar.

Ook interessant is de dichotome deling, een proces dat veelvuldig bij verschillende *Mammillaria*'s voorkomt. Het komt hierop neer dat het groeipunt in de schedel van de plant zich spontaan in tweeën deelt, waardoor er in feite twee koppen met ieder een eigen vegetatiepunt (= groeipunt) ontstaan. Zo heb ik dit jaar dit proces mogen gadeslaan bij **Mammillaria neomystax** (zie foto) en **Mammillaria nejapensis**, overigens twee, veel op elkaar gelijkende cactussen. Opvallend was dat de bloei in dat seizoen achterwege bleef, ondanks de sterke wolvorming tussen de tuberkels in de zogenaamde bloeizone, net onder de schedelpartij. In 1975/76 deelde mijn **Mammillaria durispina** zich ook dichotoom, doch een van de nieuwe koppen verloor het bezit van het centrale groeipunt, waardoor in de loop van dit jaar een gebochelde situatie ontstond. Maar deze bochel degenerereert geleidelijk, ook al omdat het plantelichaam steeds meer in omvang toeneemt.

Mijn 1977-zaailingen blijven in de kas staan, dat wil zeggen dat tot aan het komende groeiseizoen de groei ervan blijft stilstaan. Ik heb daarmee al zeer goede ervaringen. Deze jonge plantjes krijgen daardoor de kans om goed af te harden en de "groeischade" halen ze toch dubbel en dwars straks in. Ook bereikt men daarmee een veel lager zaailingensterfte. Het grondmengsel waarin ze staan wordt tijdens het winterseizoen zeer matig vochtig gehouden. Immers veel vochtreserve hebben zij gezien hun beperkte omvang niet. Zo voorkomt men de kans op uitdroging van het nog zo tere wortelgestel. Tijdens de winter houd ik enkele onderstammen aan de groei. Dit kan wel eens nodig zijn voor het uitvoeren van noodtingen. Gelukkig heb ik tot dusver er nog geen gebruik van behoeven te maken. Een cactus in mijn kas heeft helaas toch het loodje gelegd en wel een **Rebutia violaciflora**. Op een goede, of beter geformuleerd, op een kwade dag ontwaarde ik een bruinig geval tussen de *Rebutia*-achtigen. De zijscheuten zelf heb ik nog getracht te redden. Nadien bleek helaas dat ook deze al aangetast waren en dan is geen enkele redding meer mogelijk. Ik neem aan dat ten gevolge van een uitermate uitbundige bloei deze plant sterk verzwakt is, zodat het een willige prooi voor een schimmelziekte werd. Meer dan 60 prachtige violetkleurige bloemen had deze bolcactus dit jaar voortgebracht. Dit moet stellig de plant uitgeput hebben. Tenslotte nog dit: het is oppassen geblazen met de meestal drie-, soms vierkantige *Hylocereus*onderstammen. Behalve dat deze toch al zo zeer gevoelig zijn voor lagere temperaturen komt het vaak voor dat hun zonder meer geen lang leven beschoren is. De handelskwekerijen maken er niettemin grif gebruik van, omdat dit type onderstam zo snel groeit. Zo heb ik een prachtige **Mammillaria plumosa** op zo'n onderstam geënt gehad, die het afgelopen zomerseizoen opeens wegrotte. De entling zelf was niet aangetast.

Alle onderstamresten behoren dan goed verwijderd te worden, ook het stukje centrale as van de onderstam, dat zich in de entling zelf bevindt. Dat laatste kan het beste eruit gesneden worden met behulp van een scherp, puntig mesje. Na twee weken was de wond aan de onderzijde van de voormalige ent geheeld en droog en heb ik deze vervolgens op een bedje van vochtige, gebakken kleikorreltjes laten bewortelen. Een proces dat overigens vrij spoedig op gang kwam. Kleikorreltjes bieden voorts het voordeel dat zij chemisch

VERENIGINGSNIEUWS

"SUCCULENTA" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

DAGELIJKS BESTUUR:

Voorzitter: S.K. BRAVENBOER, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Vice-voorzitter: Ir. G.E.M. UIL, Cuperstraat 3, Bemmel.

Sekretaris: J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo, tel. 077 - 17535.

2e sekretaresse: Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk, tel. 02510 - 30746.

Penningmeester: G. LINK, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 t.n.v. Succulenta te Amersfoort, resp. bankrek. 55.32.38.381 bij Algemene Bank Nederland [ABN] t.n.v. Succulenta te Amersfoort.

Uitsluitend voor leden in België; rek. nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodienst t.n.v. Succulenta te Amersfoort.

2e penningmeester: J. ORLEMANS, Heemskerkerweg 288, Beverwijk, tel. 02510 - 38625.

Algemeen bestuurslid: J.H. VOSTERMANS, Schoolweg 55, Venlo, tel. 077 - 18627.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 30,-, voor leden in België Bfrs. 450,- en voor leden in het overige buitenland f 35,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 5,-, in België Bfrs. 75,-.

BELANGRIJKE ADRESSEN:

Ledenadministratie, propagandafolders, aanmeldingskaarten voor het lidmaatschap en nummers van "Succulenta" van de lopende jaargang: P. DEKKER, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Bibliotheek: J. MAGNIN, Ooievaarstraat 13, Strijen. Katalogus f 1,50.

Clichéfond: G.J.M. LINSSEN, Jacob Catsstraat 61, Venlo.

Diatheek: H.M.S. MEVISSSEN, Dinantstraat 13, Breda, tel. 076 - 875076.

Oude nummers van "Succulenta" tot en met december '76: H.B. HOOGHIEMSTRA, Reyerdijk 115, Rotterdam 26.

Redakteur: J.H. DEFESCHE, Kruislandseweg 20, Wouw, tel. 01658 - 1692.

W.n.d. redakteur: Th. NEUTELINGS, Weissenbruchstraat 92, Roosendaal, tel. 01650 - 36081.

Ruilen Zonder Huilen: H. LEUSINK, Griffweg 15, De Klomp - post Ede, tel. 08387 - 1794.

Succulentarium: aanmelden voor bezoek bij dhr. W. Ruysch, tel. 08370 - 19123 toestel 87, of I.V.Y., t.a.v. dhr.

W. Ruysch, Mansholtlaan 15, Wageningen.

Vragenrubriek: Cactussen en algemeen: dhr. UIL, Vetplanten:: dhr. BRAVENBOER.

DRINGEND VERZOEK: Wilt u bij al uw korrespondentie een postzegel voor antwoord insluiten? In verband met de hoge portokosten is het niet langer verantwoord, brieven te beantwoorden wanneer geen postzegel is bijgevoegd.

Voor een vlotte afhandeling gelieve u **SRTCEEDS UW LIDNUMMER te VERMELDEN.**

SLUITINGSDATA:

Kopij voor het APRIL-nummer moet uiterlijk 1 MAART bij de redactie zijn.

Mededelingen voor verenigingsnieuws uiterlijk 15 MAART bij het sekretariaat, afdelingen gelieven hun mededelingen te zenden aan Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk.

Advertentie opgaven uiterlijk 20 FEBRUARI bij J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Algemene vergadering

Voor de algemene vergadering op 6 mei van dit jaar zal de afdeling Kennemerland als gast-vrouw fungeren.

Wat, vroeg het bestuur van onze afdeling zich af, zullen wij de deelnemers bieden; ons oog viel op het fraaie landgoed "Beeckestijn" waar door de gemeente Velsen de mogelijkheid tot vergaderen werd geschapen.

Uit het mooie boek - Hart van Kennemerland - citeer ik letterlijk: - Het thans weer geheel gerestaureerde Beeckestijn behoorde ook vroeger reeds tot de fraaiste buitenplaatsen van Kennemerland. In het begin van de 17e eeuw moet er een kleine hofstede hebben bestaan die toen toebehoorde aan 'marija gerrijtsd. van beeckesteijn'. Latere eigenaren, deel uitmakend van het Amsterdamsche regentenpatriciaat hebben de buitenplaats door een aantal uitbreidingen zijn huidige omvang gegeven. In 1952 is de gemeente Velsen door aankoop eigenares van het landgoed geworden -, einde van het citaat.

Hier nu hebben wij voor de gehele zaterdag de beschikking over het mooie koetshuis; de oude geometrische tuin, die omstreeks 1770 ontstond en grotendeels is blijven bestaan, met daarachter het nieuwere tuingedeelte in Engelse stijl noodt tot wandelen.

Voor de liefhebbers is een bezoek georganiseerd aan het museum van de Archeologische Werkgroep van Velsen.

De heer Meesters, van voorheen Landré en Meesters, hebben wij bereid gevonden een boekenstand in te richten waar uiteraard ook gekocht kan worden.

Wij verzoeken u, als u een lunch wilt gebruiken dit vóór 15 april op te geven aan:

Penningmeester J.A. van Willigen, Edisonstraat 40, IJmuiden (Tel. 02550-23239).

Giro nr. afd. Kennemerland 3604148.

De kosten van de lunch bedragen f 15,-; wilt u op het stortingsformulier zetten: Lunch Alg. verg.

Mocht u vragen hebben dan kunt u die richten aan bovengenoemd adres.

Vanaf negen uur, zaterdagochtend bent u van harte welkom in Beeckestijn, Rijksweg 136, Velsen Z.

12.30 - Lunch in de Taveerne van Beeckestijn.

14.00 - Algemene vergadering in het Koetshuis van Beeckestijn.

16.30 - Einde vergadering.

Route beschrijving, busdiensten e.d. zullen we uitvoerig melden in het maandblad van april. Tot ziens op 6 mei.

Ruilen zonder huilen

Na het overlijden van de heer van Soldt hebben ondergetekenden na enige aarzeling aangeboden om de door hem opgezette actie "Ruilen zonder Huilen" (RzH) voort te zetten. Wij willen proberen dit zo goed mogelijk in de geest van de heer van Soldt te doen.

RzH behoudt dus twee doelstellingen: a. het bevorderen van het onderling ruilen van planten en b. het helpen van beginners - dat zijn mensen die wel graag wat plantjes krijgen, maar die nog niets hebben aan te bieden - bij het opbouwen van een verzameling.

Iedereen, die zich als lid van RzH heeft aangemeld, of hij nu beginner is of ruiler, ontvangt in april/mei een ruillijst. Op grond van deze lijst kunnen ruilers met elkaar contact opnemen om tot uitwisseling van planten te komen en beginners kunnen zich tot dié deelnemers wenden, die planten voor beginners in de lijst aanbieden.

Wat moet men doen om lid te blijven of te worden?

1. Men maakt f 2,50 over op gironummer 343795 t.n.v. H. Leusink, De Klomp, onder vermelding van "RzH". Leden uit België gireren Bf 40,--. Wil men de actie met een extra bedrag steunen, dan kan men gerust meer overmaken, hetgeen natuurlijk erg wordt gewaardeerd.

Men kan het geld ook in een envelop aan de heer Leusink sturen (voor het adres: zie onder), maar liever gireren. Dit alles gaarne vóór 25 maart a.s.

2. Diegenen, die aan het echte ruilen willen meedoen, wordt verzocht de volgende gegevens per brief aan de heer Leusink te zenden:

- Naam, adres, telefoonnummer, gironummer.
- Aanbod van planten.
- Vraag van planten.
- Stelt U planten beschikbaar voor beginners? Zo ja, welke? Of wilt U alleen ruilen?

Gaarne de brief met deze gegevens opsturen vóór 25 maart a.s.

De beginners, die dus geen aanbod hebben, behoeven ook geen vraag in te zenden. Zij kunnen volstaan met de vermelding 'beginner' op de giro-overschrijving of in de brief waarin de contributie wordt verstuurd.

3. Men kan maximaal drie jaar als beginner lid zijn van RzH. Na die periode wordt men tot de echte ruilers gerekend en wordt verwacht, dat men ook met een aanbod van planten komt.

Tot slot nog dit. De heer van Soldt verzond ook altijd verrassingspakketten met plantjes aan beginners. Daarvoor ontving hij planten van liefhebbers die ze over hadden. Wij willen ook deze kant van RzH graag voortzetten, maar zijn van plan dit in een aparte actie in september/oktober te doen. In die periode zullen we graag plantjes, die men over heeft verzamelen en onder beginners, die lid zijn van RzH verdelen. Hierover volgt echter later nog een nader bericht.

Wij hopen, dat U weer enthousiast zult gaan meedoen en dat U via deze actie in staat zult zijn om Uw verzameling met een aantal leuke planten uit te breiden.

Wij doen ons best.

Corresp. adres:

H. Leusink,
Griftweg 15,
De Klomp - post Ede,

H. Leusink
W.R. Luyks
H. Koningsveld.

Tel. 08387 - 1794.

Clichéfonds.

De voorraad zaden is zo klein geworden, dat bestellingen niet meer uitgevoerd kunnen worden.

U gelieve dus geen geld meer te storten of over te maken.

Vertraging in Verzending Januarinummer.

De overgang naar een mechanisch administratiesysteem kostte meer tijd dan wij hadden voorzien. Daarom is het januarinummer zo laat verschenen. Wij bieden u hiervoor onze verontschuldiging aan.

Contactweekeind "Succulenta" op 26-27-28 mei in "Harba Loriva", Valkenswaard.

Het Contactweekeind, eerverleden jaar, in "De Bron" is zo'n succes geweest dat wij meenden dit te moeten herhalen. Kozen we toen een gelegenheid in het oosten van het land, nu hebben we, op veler verzoek, gezocht naar een dergelijk betaalbaar oord in het zuiden. De jeugdherberg "Harba Loriva" is uniek gelegen aan de rand van een groot bos, vlakbij het sportpark, zwembad e.d.

Ook dit jaar hebben we het programma zó samengesteld, dat er ook voor de niet cactofielen onder ons veel leuk te beleven is.

Vrijdag 26 mei : 19.00 - Aankomst en ontvangst deelnemers.

20.00 - Lezing door de heer A. Goossens uit België.

"Mijn reis naar Mexico".

Zaterdag 27 mei : 9.00 - Excursie naar het natuurgebied "De Malpi" onder leiding van het I.V.N. = Instituut voor natuuronderzoek.

12.30 - Warme maaltijd.

14.00 - Ruilbeurs.

18.00 - Broodmaaltijd.

20.00 - Lezing door Dr. J.L.W. Cornelissen uit Nijmegen, "Geo-biografische reis door het zuid-westen van de Verenigde Staten van Amerika".

Zondag 28 mei : 9.30 - Excursie naar verschillende leden van de afd. Eindhoven of voor de thuisblijvers de mogelijkheid tot vragen stellen over al wat onze hobby betreft, c.q. het discussiëren daarover.

12.30 - Warme maaltijd.

14.00 - Verloting.

15.00 - Sluiting.

Vanzelfsprekend zal er alle tijd zijn om, onder het genot van het een of andere drankje, gezellig wat met oude of nieuwe kennissen te praten.

Oh, ontbeten wordt er ook, dat gebeurt om 8 uur, dit even voor de goede orde.

De kosten voor het gehele weekeind, alles (behalve lakens en slopen) inbegrepen zijn:

Lang weekeind - vrijdag 19.00 tot zondag 15.00 - f 55,- p.p.

kinderen tot 12 jaar - 40,- p.p.

Kort weekeind - zaterd. 14.00 tot zondag 15.00 - 35,- p.p.

kinderen tot 12 jaar - 20,- p.p.

Voor slaapzak + sloop wordt f 4,- in rekening gebracht.

Verwacht wordt dat na iedere maaltijd 4 à 5 personen de afwas in de vaatwasmachine helpen doen, p/m 20 min. werk.

Uw inschrijving zien we graag tegemoet vóór 15 april.

Het bedrag kunt u storten op giro nr. 3534519 t.n.v. A. Boender v.d. Molen, Beneluxlaan 53, Beverwijk met vermelding: het aantal volw., kind. en lang of kort weekeind.

Iedere deelnemer krijgt later bericht over allerlei bijzonderheden het weekeind betreffende.

A. Boender v.d. Molen,

Bewaarbanden en handleidingen.

Bewaarbanden voor 12 nummers van Succulenta zijn verkrijgbaar à f 10,75; bij bestelling van 10 stuks en meer f 9,50 per stuk.

De "Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten" is verkrijgbaar à f 3,50 voor leden en f 4,50 voor niet-leden. Afdelingen betalen bij een bestelling van 10 stuks en meer f 2,50.

Bestelling kan geschieden door storting of overschrijving van het betreffende bedrag op girorekening 3742400 van Succulenta afd. Verkoop, Beverwijk met vermelding van de bestelde artikelen.

Wij maken de leden erop attent, dat er wel een maand kan verlopen tussen het tijdstip van bestelling en ontvangst. De 2de penningmeester ontvangt uw storting, doet hiervan mededeling aan de depôthouder en de verzorgt de verzending. Om briefport te sparen zendt de 2de penningmeester telkens bestellingen tegelijk, die hij in de loop van 10 tot 14 dagen ontvangen heeft. De depôthouder gaat ook niet voor elke bestelling apart naa het postkantoor. U gelieve te bedenken, dat wij allemaal liefhebbers zijn en ook nog andere verplichtingen hebben.

ТУINCENTRUM "ARIZONA"

Gespecialiseerd in cactussen en vetplanten
Grote collectie met veel aparte soorten.

Concurrerende prijzen.

Aalsmeerderweg 93, naast Peugeot-garage
Aalsmeer — Tel. 02977 - 26133

AFDELINGSNIEUWS.

Activiteiten afdeling Gouda en omstreken, laatste periode 1977.

Dit laatste gedeelte van het vruchtbare 1977 stond geheel in het teken van de eigen creativiteit.

Op **17 november** toonden vier leden hun fraaie collecties van dia's aan den volke; vele nieuwe ideeën van het inrichten van kassen werden zo opgedaan. De plantenbespreking van de door het lot aangewezen leden begint al aardig goed ingeburgerd te raken.

15 december kwam met de uitslag van de zaaiwedstrijd; overigens met een vrij mager resultaat, dit in tegenspraak met de bovenstaande opmerking van het "vruchtbare" jaar 1977.

Verder een drietal zeer goed geslaagde plantenbesprekingen en wederom het vertonen van dia's van de eigen verzameling, ditmaal van de werkers van het eerste uur, de Heren de Klerck en van Dulken.

Teslotte vond de statutair voorgeschreven bestuursverkiezing plaats waarbij de Heer van Haeften op eigen verzoek aftrad en vervangen werd door de Heer Busser.

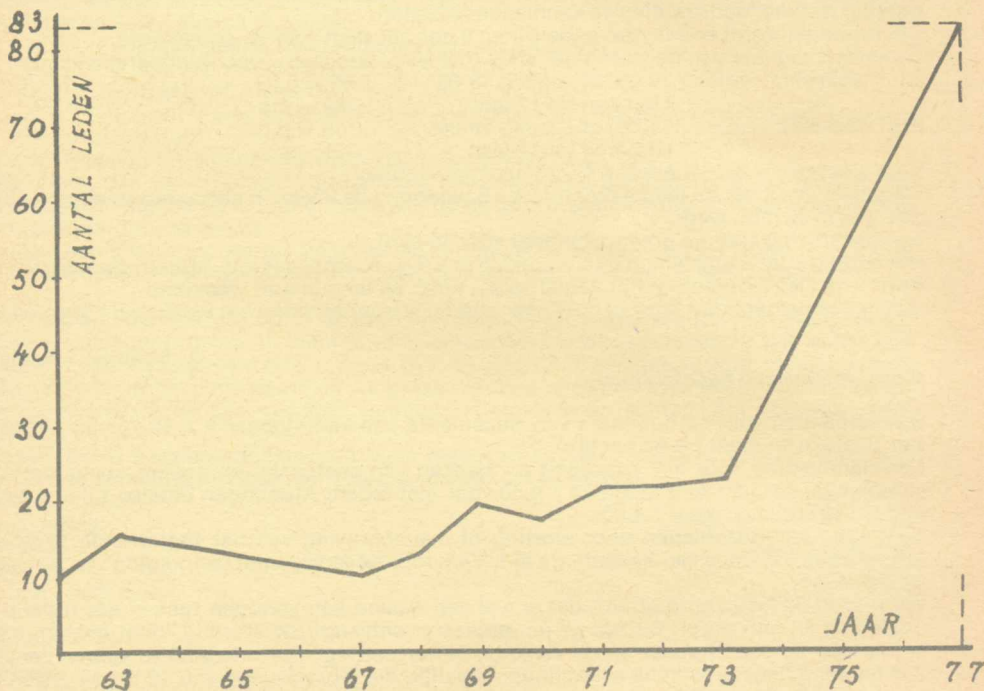
Al met al kunnen de leden terug zien op een geslaagd jaar met een groeiend ledental (dus toch vruchtbaar), leuke excursies en zeer succesvol eigen mededelingenblad "T Succeltje".

15-jarig bestaan afdeling IJsselstreek.

C. J. van Schieveen-Schraa.

De afdeling IJsselstreek bestaat dit jaar 15 jaar. De afdeling is ontstaan op 3 januari 1962. Men is toen begonnen met 8 leden, de contributie bedroeg toen f 5,50. De bijeenkomsten werden in die tijd gehouden in Gorssel.

Heden heeft de afdeling IJsselstreek 83 leden. Dat de groei van de afdeling in het begin wat moeilijk ging en de laatste jaren erg snel, kunt U zien in onderstaande grafiek.

Deze groei heeft enkele problemen met zich meegebracht; zoals het nemen van een wat grotere zaal (1969). Maar de afdeling groeide door en de leden kwamen steeds meer uit de richting Almelo, zodat werd besloten (1974) om de bijeenkomsten afwisselend te houden in Goor en Zutphen. Tot op heden wordt dit zo gedaan, opdat de leden niet iedere maand te ver behoeven te reizen.

In 1968 werd de eerste ruilbeurs gehouden. Nu is die uitgegroeid tot de grote Succulentenbeurs van het Oosten. In 1970 kreeg de afdeling een eigen bibliotheek, waar steeds veel gebruik van wordt gemaakt.

In 1976 is het afdelingsblaadje Succulentenland voor het eerst verschenen, met tot op het 6 uitgaven per jaar.

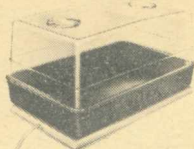
De nu 15-jarige afdeling komt eens per maand bijeen. Gemiddeld 5 keer per jaar kan iemand een lezing geven over het een of ander aspect van onze hobby, de overige bijkomsten zijn "praatavonden", bedoeld om ervaringen uit te wisselen.

Als U belangstelling hebt voor de afdeling IJsselstreek kunt U contact opnemen met de secretaris, de heer M.P.M. v.d. Berg, De Braamkamp 78 te Zutphen.

Gardenland Products

ZAAD/STEK-BAK

het juiste klimaat voor het opkweken van zaden en stekken.

elektrisch v.a. f 75,-
op olie v.a. f 90,-

HOBBY-KAS-VERWARMING

elektrisch, op olie of flessengas

elektrisch v.a. f 230,-

prijzen zijn incl. BTW en verzendkosten. Vraagt folder aan.

"natuurlijk" bij van der zalm

VAN DER ZALM NOORDWIJKERHOUT

Westeinde 52-Postbus 7

Telefoon 02523 - 2333, na kant.tijd 2203

Wie gaat er mee naar Zuid-Afrika voor 16 dagen?

In Pretoria wordt n.l. een internationaal congres gehouden over sukkulenten dat 5 dagen duurt. Daarna is er ook een excursie naar de vindplaats van diverse bijzondere plant. Voorgesteld wordt om vrijdagavond 14 juli om 7 uur van Schiphol te vertrekken en zondag morgen 30 juli om 10 uur daar weer terug te keren. Als u mee wilt gaan, laat mij het s.v.p. weten.

Freek Hoogvliet, Bergweg 14, Lochem, tel. 05730-3724.

CACTUSKWEKERIJ

GEBR. DE HERDT

Bolkeedijk 3E (aan de weg
van Rijkevorsel naar Wortel)
B - 2310 Rijkevorsel - België
Tel. 031-146942

Regelmatig uitbreiding
van ons assortiment

GEOPEND:

's zaterdags van 9.00 tot 19.00 uur
en dinsdags van 13.00 tot 19.00 uur.

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.r. KRS. WAIBLINGEN
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Agave americana v. marginata, -v. medio
picta, Oreocer. trollii, Pseudoesp. mela
nostele, Pygmaeocer. bylesianus, Sol
pectinata van

DM 6,-- - 15,--

Azureocer. hertlingianus, Isolatocer. du
mortieri, Neoraimondia roseiflora, Ore
cer. fossulatus, Par. taratensis, Pilosocer.
chrysacanthus, - palmeri, Trichocer. po
co van

DM 2,-- - 8,--

DAS KAKTEENLEXIKON van Backeber
4e druk, DM 58,--

Succulententuin **H. VAN DONKELAAR**

Laantje 1a - Werkendam. Tel. 01835 - 1430.

De sortiments- en zaadlijst nr. 15 met de aanvullingen blijft ook in 1978 gehandhaafd en wordt u toegezonden na storting van f 3,50 op girorekening 1509830. Alleen de zaadprijzen zijn veranderd. Deze lijsten bevatten zeer vele soorten, zowel cactussen als andere succulenten.

Regelmatig nieuwe en zeldzame planten. 's Zaterdags na 3 uur en 's zondags gesloten.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN

A. N. BULTHUIS EN CO.

Cothen - Groenewoudseweg 14
Postbus 12 - Tel. 03436-1267
Sortimentslijst wordt na storting van f 1,-
toegezonden. Girorekening 124223.
's Zondags gesloten

Vernet
Cactuskweker

Poolseweg 1 — Putten
aan de weg Putten - Voorthuizen.
Tel. 031119 - 612.

PLANTENHANDEL A. H. Abels.

Grootste gesorteerde zaak in Noord
Holland in cactussen en succulenten.
In- en verkoop.

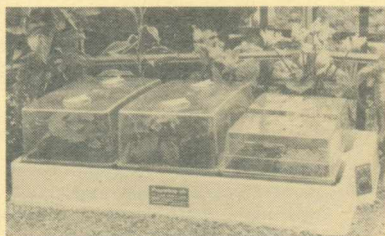
Singel-Bloemmarkt t/o 494-496.
Amsterdam. Tel.: 020 - 227441.

Zaden van cactussen en
andere succulenten.

Vraag de nieuwe lijst aan
met meer dan 3000 soorten.

G. Köhres

Bahnstrasse 101
D-6106 Erzhausen-
Darmstadt.

**ZAAIEN OP BODEM-
VERWARMING, dus.....**

**BETERE RESULTATEN
VEEL MOOIERE PLANTEN!!**

Dat kan met een HUMEX bodemverwarmede ZAAIBAK of met een HUMEX BODEM-
VERWARMINGSKABEL, te leveren met of zonder thermostaat.

VEMAKAS B.V. levert U de

MULTITOP PROPAGATOR PR/8	f 265,- incl. BTW
MONOTOP PROPAGATOR PR/9	f 320,- incl. BTW
MAXI-TOP PROPAGATOR	f 1.115,- incl. BTW
Leveranties boven f 300,- franco.	Levering uit voorraad.

Vraagt nu snel onze fraaie HUMEX catalogus aan!

VEMAKAS B.V.

Postbus 6, Pletering 1-3
Tel. 02291-1325
OOSTWOUDE (N-H)

Daylite 'n kassucces

- * Bij aankoop van een Daylite kas gratis een maximum/minimum thermometer

kwaliteit:

stormsterk, roestvrij, onverwoestbaar hoogwaardig aluminium, een jaar lang gegarandeerde begeleiding, zorgvuldige levering via eigen expeditie

keuze:

voor iedere situatie een mogelijkheid: ruim 30 modellen en maten

kompleet:

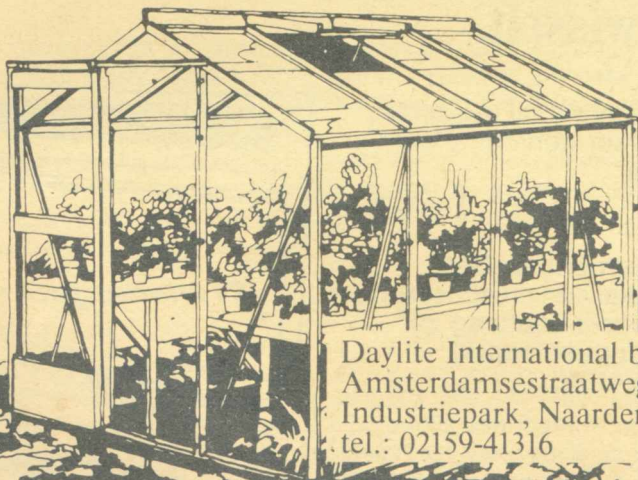
alle denkbare accessoires uit voorraad leverbaar

documentatie:

Daylite heeft voor u de meest uitgebreide en overzichtelijke informatieve documentatie samengesteld

vraag:

bel of schrijf voor documentatie naar Daylite, of vraag uw dealer en ervaar de unieke service en begeleiding

Daylite International b.v.,
Amsterdamsestraatweg 29^e,
Industriepark, Naarden,
tel.: 02159-41316

Daylite 3500

**de gaskachel voor
een professionele
kasverwarming.**

Formaat: 52 x 41 x 15 cm
Capaciteit: 600-3000
Kcal

- Veilig
- Met thermostaat
- Nauwkeurig regelbaar
- Modulerend
- Lagere stookkosten
- Milieuvriendelijk
- Betere luchtcirculatie door wetenschappelijke vormgeving
- Gealuminiseerd plaatstaal
- Groeibevordering door CO₂
- 12 maanden garantie

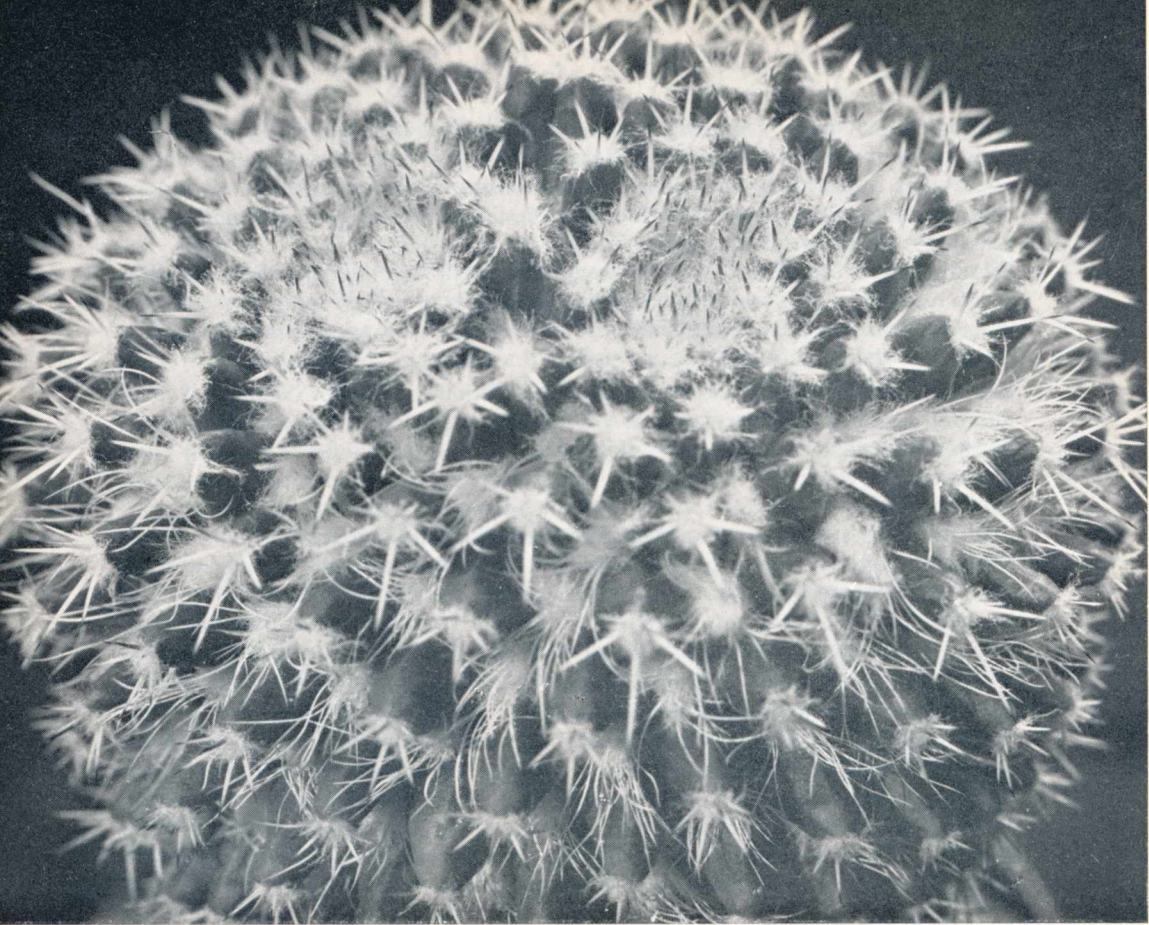
**Houdt uw kasklimaat constant,
ook als de buitentemperatuur
sterk wisselt.**

Vraag informatie bij uw dealer,
of schrijf voor een complete
folder naar:

f395,-

Daylite International B.V.
voor broeikassen en accessoires,
Amsterdamsestraatweg 29^e
Naarden (Industriepark)
Tel. 02159-41316

Mammillaria neomystax: dichotome deling.

gezien neutraal zijn en geen voedingsbodem voor schimmels en dergelijke vormen. Overigens een op eigen wortel groeiende plumosa ontwikkelt zich beduidend fraaier dan een geënt exemplaar. In het laatste geval ontstaan er veel te veel zijscheuten, die het zo befaamde areolenpatroon van de dan prachtig regelmatig ontwikkelde, gevederde doorns volkomen verstoren. Het genoemde bovenlaagje kleikorreltjes is nadien van belang om rotting aan de wortelhalzen vlak onder het plantelichaam te voorkomen.

Weissenbruchstraat 92, 4703 JX Roosendaal.

foto's v.d. schrijver

Voor beginners (?)

C. VAN DEN WOUW

HET VERKADEALBUM

Het moest er een keer van komen dat ik u zou verklappen hoe ik aan deze hobby ben begonnen. Wanneer ik heel eerlijk ben moet ik zeggen dat ik dat niet precies meer weet. In ieder geval heeft het Verkadealbum daarin een grote rol gespeeld. Mijn moeder heeft indertijd de plaatjes verzameld en keurig ingeplakt. Het album is helemaal compleet, maar de omslag is jammer genoeg op de rug ingescheurd. Het dikke papier is vergeeld en zit hier en daar vol kleine vlekjes, maar de plaatjes zijn nog steeds levens- en kleurecht.

1931 staat op de eerste pagina. Zoiets mis je jammer genoeg in modernere boeken. Daar moet je werkelijk naar een jaartal zoeken. Wil men er geen jaartal bij zetten omdat het boek mogelijk over vijf jaar verouderd is? Of durft de

schrijver niet voor zijn mening uit te komen? Uiteraard de mening die hij nu heeft, want die kan best nog eens behoorlijk veranderen. Ik weet zeker dat ik nogal eens beweringen doe waarom anderen het wijze hoofd zullen schudden, maar moet ik daarom mijn mond houden en niet durven zeggen wat mijn eigen hoogstpersoonlijke ervaringen zijn?

Ziet dan waarde lezer hoe in de taal van de jaren dertig het Verkadealbum voor u een nieuwe wereld openlegt, want waarlijk, de huidige boeken mogen stampvol staan van wetenschappelijke gegevens, maar het Verkadealbum neemt u mee op ontdekkingsreizen en u beleeft er onverwachte avonturen in.

Ziet met hoeveel eerlijkheid er op bladzijde 6 staat: „Ge moet echter niet denken dat het ONZE tijd is, die deze wonderlijke, veelszins karakteristieke planten heeft ontdekt. Ruim 80 jaar geleden was er ook groote belangstelling voor deze planten, maar in het laatst der vorige eeuw is de belangstelling gaandeweg verflauwd en de Cactussen raakten op de achtergrond”. (Spatiëring en spelling zoals in de originele tekst.) Voor zover ik me kan herinneren was het Verkadealbum het eerste plaatjesboek wat ik in handen kreeg. Ik heb er altijd erg van genoten, vooral vanwege de vele mooi getekende bloemen. Vandaag bloeide voor het eerst een *Sulcorebutia* in mijn verzameling. Ik had zo'n ding nooit eerder gezien, maar ik heb werkelijk genoten van het prachtige paarse violet, met daarbinnen de gele meeldraden. Zelf ontdekken, zelf leren zien is voor mij wel een van de mooiste aspecten van deze liefhebberij.

Maar laten we verder bladeren in het Verkadealbum waarin we in een meeslepende inleiding duizenden jaren worden teruggevoerd en ons een beeld wordt geschilderd van woeste landschappen waarin een cactus zich leerde handhaven. We leren dan dat de cactus, van oorsprong een bosbewoner (*Peireskia*), zich aanpaste aan de woestijn en succulent, soms zelfs ultra-succulent werd in een onvoorstelbaar aantal vormen van duizelingwekkende schoonheid. Later zien we de cactus zich weer in de bossen terugtrekken als epifyt (*Zygocactus*, *Epiphyllum*). Zo'n proces heet evolutie en werd al in 1931 beschreven. De tweede wereldoorlog met zijn excessen op het gebied van euthanasie waarvoor de theoretische grondslagen volkomen ten onrechte uit de evolutieleer waren gedestilleerd heeft het denken in termen van geleidelijke ontwikkeling jarenlang stopgezet. Pas de recent op gang gekomen milieucrisis heeft ons weer geleerd dat we niet méér dan een onderdeel van de natuur zijn en er beslist niet boven staan! De evolutieleer hoeft niet het einde van alle wijsheid te zijn, maar het geeft in ieder geval een gemakkelijke greep op de ontwikkeling van het leven. Ik geloof zelf heilig in de evolutieleer, maar evenmin als mijn eigen geboorte heb ik die persoonlijk meegemaakt, ik kan me er tenminste niets meer van herinneren. De evolutie leert ons dat er een samenhang is tussen alle levensvormen, sterker nog dat er een duidelijke uitwisseling met de dode stof is. Theillard de Chardin — een katholieke priester en door mij zeer bewonderd — was reeds voor de tweede wereldoorlog een bekend antropoloog en filosoof. Hij geloofde in zijn eigen waarnemingen en daardoor in de evolutie, waardoor hij bijna uit de kerk werd gezet. Hij ging ervan uit dat wat hij zag waar was en LATER in overeenstemming met de bijbel moest worden gebracht.

U zult opmerken dat dit weinig met het kweken van cactussen te maken heeft, maar het er wel mee eens zijn dat wanneer een van uw planten het uitstekend doet, al behandelt u hem totaal anders dan in de boeken staat, u op de éérste plaats gelijk hebt!

De evolutieleer noopt ons dus de cactussen verwant te zien aan andere planten. Edoch, waarmee? Ze vormen zo'n eigengereide groep dat je eigenlijk al-

leen maar kunt zeggen dat ze tot de tweezaadlobbigen behoren, wat u zelf aan het opkomende zaad kunt zien. Maar ziet, het Verkadealbum geeft antwoord. Op pagina 23 wordt de mogelijkheid gesuggereerd dat men de cactus kan plaatsen tussen de Portulacaceae en de Mesembryanthemums. Voorwaar een onverwachte gelijkenis. Momenteel weten we meer van de verwantschappen af maar ik vind het altijd prachtig argeloze bezoekers van mijn verzameling op een mogelijke verwantschap te wijzen. Op bladzijde 6 lezen we dat het woord cactus uit het Grieks is afgeleid en oorspronkelijk distel betekende! Een cactus heeft dorens, een distel stekels en die kunnen beiden pijnlijk zijn, maar een cactus heeft in het geheel niets met distels te maken.

Het Verkadealbum is een prachtig boek en voor mij de bijbel van mijn liefhebberij. Niet dat het allemaal waar is wat erin staat, maar net als de echte bijbel is het boek geschreven in een tijd en een taal die de mensen van toen begrepen.

Lees mee op bladzijde 72: „Zeelieden brengen haar dikwijls uit de West mede, maar vele ervan, vooral de grootere exemplaren, gaan geleidelijk hier dood, te wijten aan de vaak ruwe wijze van opnemen, en vervoer onder nadeelige omstandigheden”.

Probeer je daarbij voor te stellen hoe zo'n bonkige zeeman na een reis vol avonturen en angst uit „den vreemde” voor zijn oude moedertje een meloencactus meebrengt. Je kunt je zo'n Rotterdams jongetje helemaal voor de geest halen, je ziet hem alle wereldzeeën bevaren en van alles en nog wat meemaken. En dan, wanneer zijn haar grijs begint te worden denkt hij aan zijn moedertje en brengt voor haar een uitzonderlijke plant mee, een prachtige melocactus met een machtig cephalium aan de kop getooid met dons en lieflijke bloemetjes, waarlijk een uitzonderlijk kado. Maar alle planten legden ondanks de goede zorgen het loodje en mummificeerden tot een kale houten stam waarop de spiraalsgewijze groeiwijze haar littekens heeft achtergelaten. Lag dat aan „de vaak ruwe wijze van opnemen?” Kun je je voorstellen dat zo'n zeeman die zo'n kado meebrengt daar niét erg zuinig op is geweest? Ik niet, en de oorzaak van het afsterven ligt dan ook heel ergens anders. Planten die hier uit zaad worden opgekweekt gedijen voortreffelijk, maar op hun natuurlijke vindplaatsen hebben ze meterslange dunne wortels vlak onder het oppervlak om te kunnen profiteren van de dauw. Die wortels kun je moeilijk allemaal meenemen, maar de ellende is dat wanneer een Melo eenmaal zijn wortels kwijt is hij geen nieuwe meer maakt! In 1931 wist men nog niet alles en in 1977 zijn we eigenlijk niet veel verder. Enkele jaren geleden werden vele hier gezaaide melo's voor ongeveer f 60,— aan de man gebracht. De vraag is echter groter dan het aanbod, dus wordt er geïmporteerd en hier dan het relaas van een bloemist: „Ik laat de planten vier maanden staan, in die tijd gaat de helft kapot. Op de rest geef ik garantie, daar komt nog een derde van terug”. Mensen van de Antillen vertelden me dat wanneer je nu nog een Melo mee wilt smokkelen je de bergen in moet om ze te zoeken, want langs de weg staan ze niet meer. Mijns inziens is het ronduit schandalig hoe wij de natuur plunderen! Misschien is het toch goed de echte bijbel nog eens goed in te kijken!

Bladerend in onze 'bijbel' ben ik iedere keer weer verbaasd over de grandioze nauwkeurigheid waarmee de planten getekend en gekleurd zijn. En niet alleen de plant op zijn mooist, maar we ontdekken ook allerlei ongerechtigheden, zoals halve areolen en verschroepelde onderzijden. Ook de omgeving wordt scherp waargenomen en weergegeven. Zo staat er op plaatje 109 een Selaginella (roos van Jericho) bijgetekend! Vele plaatjes laten ook de rode bloempot zien, inclusief kalkaanslag.

Voorwaar een aan het onwaarschijnlijke grenzende eerlijkheid. Wanneer je nu een dia laat zien en een haartje van een areool zit niet recht dan deugt de dia niet! We zijn met die perfecte dia's zo verwend dat laatst een spreker op een vergadering werd gevraagd om a.u.b. geen dia's te laten zien, maar gewoon wat te vertellen.

Cactussen zijn levende dingen en het spreekwoord zegt al: „geen koe zo bont of er is een vlekje aan”. Of hebt u geen wolluis in de kas en géén hoekje wat met een groot woord 'ziekenboeg' wordt genoemd? Soms lijkt mijn hele kas een ziekenboeg, maar dat ligt niet aan de planten maar aan mij. Planten registreren feilloos het falen van hun heer en meester en houden je dan een spiegel voor, een spiegel die zegt: „Kijk naar wat er in 1931 geschreven is, lees het nog eens over en probeer het dan beter te doen”.

Maricollenweg 63, Grubbenvorst.

Succulenta planten, liefhebbers en natuurbescherming

S. K. BRAVENBOER

Wij zijn liefhebbers van cactussen en andere succulente planten. Althans dat hopen we. In ieder geval trachten we, ieder op zijn of haar wijze, de planten die ons interesseren en die we mooi vinden, op te kweken en te verzorgen. Dat gebeurt binnenshuis, in een kastje en soms ook in de tuin. Dat wij de succulenten meestal op beschutte wijze moeten kweken, komt doordat bijna alle succulente planten hier niet inheems zijn. Heel veel succulenten zijn zelfs niet winterhard, daar ze uit de warmere streken van de wereld komen.

Dat betekent dus ook, dat het basismateriaal waar onze verzamelingen uit opgebouwd kunnen worden, uit die andere landen moet komen. Tot voor kort gebeurde dat in betrekkelijk kleine hoeveelheden. In de vorige eeuw zelfs maar heel weinig. Trouwens deze liefhebberij werd toen maar door enkele bevoorrechten bedreven.

Voor na de tweede wereldoorlog hebben wij Europeanen over het algemeen meer vrije tijd gekregen en ook wat ruimere middelen. Vele mensen besteden die vrije tijd in één of andere liefhebberij. Begrijpelijk dat ook voor de cactussen en andere succulenten de belangstelling begon te groeien. Onze liefhebberij is trouwens een goede, een heel zinnige vrije tijdsbesteding.

Als vanzelf kwamen er ook mensen die dit soort planten vakmatig gingen kweken voor de handel en daar is natuurlijk niets op tegen. Als liefhebber kunnen we daar alleen maar plezier van hebben. „Handige” jongens echter zagen brood in het importeren van cactussen en andere succulenten in het groot. Gevolg daarvan is dat massa's cactussen en andere succulenten zonder meer van de oorspronkelijke groeiplaatsen werden en worden weggeroofd.

In diverse Zuid-Amerikaanse dorpen worden door de "cactusrovers" mensen gecharterd om in de bergen cactussen te gaan verzamelen. Misbruik makend van de daar heersende armoede worden deze mensen door de „heren" cactusjagers zonder meer uitgebuit en zij krijgen omgerekend in Hollands geld slechts één tot twee cent per exemplaar. Het gevolg is bergen van duizenden en nog eens duizenden uitgerukte cactussen voor enkele tientallen guldens, welke dus aan de cactusrovers ter beschikking komen. De handelaren zoeken dan uit die enorme hoeveelheden wat ze denken te kunnen verkopen en de rest laten ze gewoon verrotten of verdrogen.

Door deze misdragingen van enkel op winstbejag uit zijnde lieden zijn reeds diverse cactusgeslachten totaal uitgeroeid.

De uitgezochte planten worden dan legaal maar ook illegaal de betreffende landen uitgevoerd en naar allerlei plaatsen over de gehele wereld verzonden, ook naar Europa.

Helaas moet ik steeds weer constateren dat de handelaren in Europa niet veel beter zijn dan de handelaren/cactusrovers in Amerika. Daarbij komt dan nog dat de prijzen van enkele centen veranderd zijn in vaak tientallen guldens. Alleen de vrachtprijzen, hoe hoog die ook mogen zijn, kunnen nooit de uiteindelijke prijs tot de fabelachtige hoogten die er voor de planten gevraagd worden, waar maken. Als men iets koopt, moet men een prijs betalen, maar men hoeft niet teveel te betalen.

Veel en veel erger is echter de roof uit de natuur. De ongebreidelde manier van roof en vernietiging, enkel en alleen om winst is zonder meer een fout waar de mens zich maar al te veel aan schuldig maakt. Nog veel erger is de onherstelbare schade die men aanbrengt aan de natuur. Het zijn natuurlijk niet alleen de cactussen en andere succulenten die worden uitgeroeid. Vele andere levende wezens, planten en dieren, worden steeds verder uitgemoord en vernietigd. In vele gevallen gebeurt dit uit zuiver winstbejag. Om enkele te noemen: zeehonden, schildpadden, walvissen, orchideeën enz.

Over de gehele wereld wordt er per jaar een oppervlakte van zeven keer Nederland aan oerwoud kaal gekapt. Daarbij is niet inbegrepen de bosbouw van Europa en Noord-Amerika. In deze gebieden worden de terreinen welke voor bosbouw zijn bestemd, na het kappen weer herbeplant. Echter in vele andere gebieden bekommert men zich na de kaalslag nergens meer om, zodat de erosie — één van de grootste gevaren van onze wereld — de gebieden voorgoed kan vernielen. In Indonesië worden voor de Sumatraanse oerwouden kapvergunningen afgegeven. De vergunninghouders, meestal buitenlandse maatschappijen kunnen hun gang gaan, practisch zonder controle. Ze verwoesten hele gebieden, vaak veel groter dan waarvoor vergunning is verleend. Herbeplanting is er niet bij.

In Zuid-Amerika worden ook aan de lopende band de oerwouden met bulldozers vernietigd. Het afkomende hout wordt tot houtskool verwerkt. Het houtskool wordt gebruikt met grote hoeveelheden voor de staalwinning door enkele Duitse staalconcerns, die daar ertsverwerkende bedrijven hebben. Ook hier is geen of weinig controle en aan herbeplanting wordt eveneens niets gedaan.

Ik zou zo nog heel lang door kunnen gaan. Vele en nog eens vele gebieden worden bedreigd, zowel ver weg in andere werelddelen als dichtbij in ons eigen landje.

In ons land en ook in andere landen kennen wij een aantal instellingen die zich te weer stellen tegen de steeds toenemende druk van de vernietiging van alles wat leeft. Natuurbeschermingsorganisaties, milieugroepen enz., laten zich steeds meer horen. Gelukkig komen er ook steeds meer deskundige wetenschapsmensen, die hun stem verheffen tegen de ongebreidelde misbruik van de natuur. We kennen ook het Wereld-Natuurfonds dat internationaal strijdt voor het behoud en de bescherming van de nog vele natuurgebieden en de daarin levende wezens.

Mogen wij als liefhebbers van cactussen en andere succulenten nu maar net doen of wij niets weten? Zijn we zo in ons zelf verdiept en in de plantjes van onze eigen verzameling, dat we onze ogen maar sluiten voor hetgeen er steeds maar weer gebeurt?

Willen wij ook dat alle succulente planten worden uitgeroeid, zogenaamd omdat wij ze dan hier kunnen kopen, in ieder geval dan wel wetende dat ook deze planten voor het overgrote deel in onze verzamelingen kapot zullen

gaan en gewoon met het idee dat de open gevallen plaatsen wel weer voor zeer veel geld door de cactusrovers zullen worden aangevuld? Zijn we zulke verwerende en verwaande snobs geworden, dat we in onze verzamelingen alleen maar importplanten willen hebben?

Neen waarde lezer, als u een goede liefhebber wilt zijn, moet u tegen al deze vragen neen zeggen. Ik acht toch nog altijd degenen die zich uit liefhebberij met planten of dieren bezig houden in ieder geval te mogen scharen onder de planten- en dierenvrienden. Het is maar een klein stapje van planten- en dierenvriend naar natuurbeschermer. Ik verwacht echt niet van u waarde lezer, dat u nu gelijk maar actiegroepen zoudt gaan vormen of iets dergelijks. Wat ik echter van elke liefhebber wel verwacht en ook zeer nodig acht, is meer begrip en meer kennis van het natuurgebeuren en daarnaast open oog te hebben voor de onzaglijke gevaren die de natuur van alle kanten bedreigen. Als wij als grote groep natuurliefhebbers zonder meer weigeren om b.v. importplanten aan te schaffen, zal blijken dat het importeren van planten uit het wild niet langer een lucratieve winstgevende zaak zal zijn. Dit soort mishandelingen van de natuur zal dan vanzelf ophouden. Daarbij hebben we natuurlijk wel de plicht onze standpunten naar alle kanten bekend te maken, ook aan de liefhebbers in andere landen.

We hebben in het geheel geen importen nodig om een goede verzameling op te bouwen. Er zijn hier in Europa voldoende kultuurpunten, waar elk jaar zeer veel zaden van gewonnen worden, veel meer dan er ooit uitgezaaid kunnen worden. Trouwens voor import van zaden op bescheiden schaal zou ik wel een uitzondering willen maken. Van de enorme hoeveelheden die de planten in het wild produceren, gaat elk jaar een zeer groot percentage verloren. Nemen we daar op bescheiden schaal wat van, dan zal dat de natuur niet schaden.

Daar komt nog bij dat de planten die hier in Europa worden gezaaid, over het algemeen veel sterker zijn. Daarnaast zijn ze dikwijls veel mooier, een gave bedoorning, geen beschadigde opperhuid en vaak veel bloeiwilliger.

Nogmaals dring ik er met klem op aan. Werk mee aan de bescherming en het behoud van de natuur in het algemeen en de cactus- en vetplantengebieden in het bijzonder. Koop geen importen, zorg dat de planten die nog in de natuur groeien, blijven waar ze zijn en thuishoren. Door de natuur te beschermen bestaat de kans dat wij ook in de toekomst cactussen en vetplanten kunnen kweken en verzorgen en er vooral ook van kunnen genieten.

Vergeet nooit dat natuurbehoud ook zelfbehoud is. Uiteindelijk maakt ook de mens deel uit van diezelfde natuur. Het is onbegrijpelijk dat de mens vandaag de dag nog steeds op grove en onverantwoorde wijze door het natuurgebeuren — zijn eigen bestaan dus — heenraast, zo ernstig zelfs, dat voor een totale vernietiging gevreesd moet worden als we het niet anders gaan aanpakken.

Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Mesembryanthemaceae (XII)

FRANS NOLTEE en ARIE DE GRAAF

B. De vrucht (vervolg)

De natuur heeft hier, zoals in zovele gevallen, een extra zekerheid ingebouwd om de instandhouding en de verspreiding van de soort te waarborgen. Als je

daar over nadenkt moet je wel tot de conclusie komen dat zo'n vrucht van een plantengroep die zich onder soms uiterst extreme omstandigheden moet zien te handhaven, wonderlijk in elkaar zit.

Hoe komt nu het openen en sluiten van de vrucht tot stand?

In de vrucht bevinden zich zgn. zwellijsten, lichte tot rood- of zwartbruin gekleurde richels of kammen op de binnenkant van de vruchtkleppen. In deze lijsten bevinden zich smalle, hoge cellen die gerangschikt zijn als de plooiën van de balg van een accordeon. De wanden van deze cellen zijn sterk verdikt en bestaan uit afwisselende lagen cellulose en pectine die het water begerig opzuigen en daardoor opzwellen. De zwellijsten zijn aan de basis vergroeid met de vruchtklep zodat ze aan die zijde niet kunnen uitzetten. Hierdoor ontstaat een zijdelingse druk op de klep die op deze wijze wordt gedwongen zich op te heffen en uit te spreiden. Binnen korte tijd na het bevochtigen zien we dan ook dat de kleppen zich oprichten en uitspreiden, waardoor een soort ster ontstaat met het uiterlijk van een bloem. Het is dan ook geen wonder dat in Jacobsens Handbook het volgende vermeld staat:

„Het behoort tot de meest indrukmakende belevenissen van de reiziger in de droogtegebieden van de Karoo of Bushmanland of de randgebieden van de Namib, te beleven hoe na een korte regen aan de afgestorven Mesemstruiken de knopachtige capsules zich in groten getale openen en in de kortst mogelijke tijd hun bloemachtige vruchtsterren uitspreiden. Voor de leek ontstaat de indruk dat de nog levenloze struiken zich met bloemen tooien en ze berichten steeds weer dat « na weinige druppels regen de woestijn bloeit ». De gelijkenis van de geopende vruchten met bloemen wordt soms nog versterkt door opvallende kleuren”.

Er zouden enkele artikelen gewijd kunnen worden aan de verschillende wijzen waarop de Mesemvruchten gebouwd kunnen zijn maar dat zou te ver buiten de opzet van deze artikelenreeks reiken. De geïnteresseerde lezer zij daarom behalve naar Jacobsen verwezen naar enkele publicaties waarin deze materie uitgebreid wordt behandeld:

1. Flowering Stones and Midday Flowers, door Prof. G. Schwantes. Een zeer belangrijk en reeds eerder aangehaald boek.
2. Anatomische und entwicklungsgeschichtliche Untersuchungen an Früchten paraspermer Mesembryanthemen, door Prof. H. Straka. Hierin wordt uitvoerig ingegaan op de bouw van een aantal Mesemvruchten waarin behalve de eigenlijke zaadvakken ook zgn. „seedpockets” gevormd zijn.
3. Morphologische, anatomische, und entwicklungsgeschichtliche Untersuchungen an Blüten hochsukkulenter Mesembryanthemaceengattungen - ein Beitrag zu ihrer Systematik door Rolf Haas.

DE CULTUUR

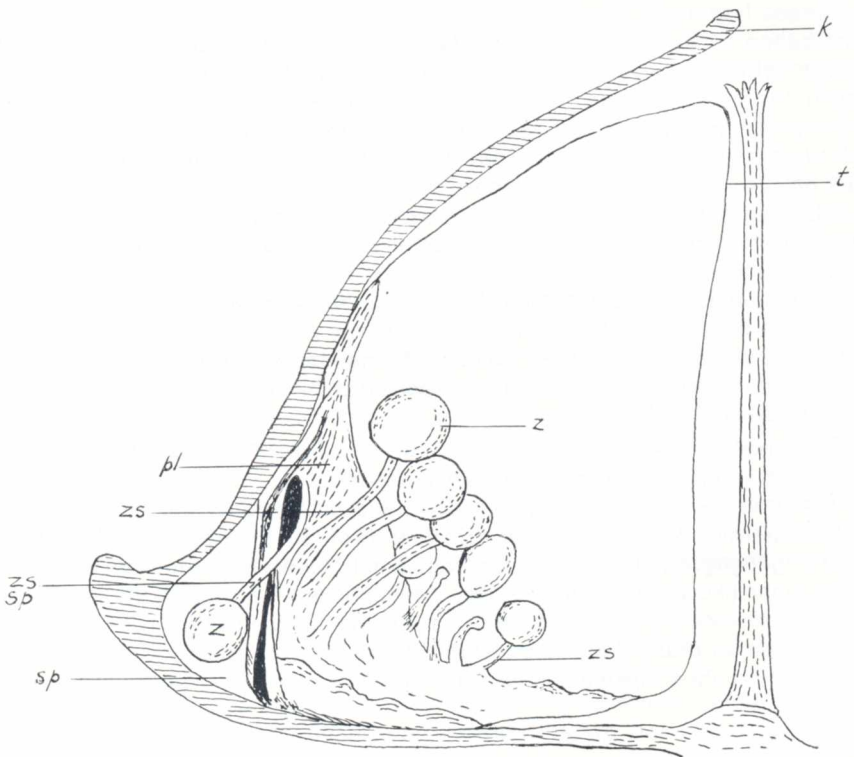
INLEIDING

Bij de cultuur moeten we naar onze mening streven naar planten die voldoen aan 3 voorwaarden:

Gezondheid — bloeiwilligheid — gelijkenis met hun soortgenoten in de natuur. Het al dan niet hieraan voldoen, m.a.w. het succes van de cultuur, is afhankelijk van 5 milieufactoren: **licht, lucht, warmte, grondsamenstelling** en **vocht**. Van deze vijf schept het licht de grootste problemen, voor lucht zijn voorzieningen te treffen, de warmte is eenvoudig te regelen en de grondsamenstelling en het vocht leveren meestal de minste moeilijkheden op. Hieraan kan nog worden toegevoegd dat voor het succesvol kweken van Mesems in onze

streken een overvloed aan licht noodzakelijk is (althans voor de meeste soorten).

Een goede kweekwijze is niet gemakkelijk uit boeken of tijdschriften te leren. Het is een kunst die sommigen van nature schijnen te bezitten (wat de Engelsen een „green thumb” noemen), die anderen aanleren en die nog anderen nooit echt meester worden. Eén ding moeten we altijd goed in het oog houden: hoe meer een plant succulent is, des te meer zal de behandeling afwijken van die van „gewone” planten. De cultuur van de Mesems scheidt nog extra moeilijkheden doordat de verschillende geslachten en soorten zeer uiteenlopende eisen stellen inzake hun behandeling. Dit heeft tot gevolg dat algemene voorschriften slechts in grote lijnen kunnen worden gegeven. Bij de beschrijving der verschillende geslachten zal natuurlijk dieper op deze zaken worden ingegaan.

Conicosia brevicaulis.
Zaaddoos in doorsnede naar een afbeelding
in Schwantes, Flowering Stones and Mid-day
Flowers.

- k = kelk
- t = tussenschot
- z = zaad
- zs = zaadstreng
- pl = placenta
- sp = seedpocket
- zs = zaadstreng lopend naar seedpocket

Licht

Zoals reeds gezegd vraagt een groot aantal Mesemsoorten veel licht, vooral *Argyroderma*, *Dinteranthus*, *Lapidaria* en de *Mitrophyllum*groep. De planten uit de laatste groep bloeien hier zelfs onder de beste lichtomstandigheden nog zelden; de toepassing van kunstlicht zal voor hen waarschijnlijk uitkomst bieden, evenals sommige andere wintergroeiers als *Cheiridopsis*, sommige *Gibbaeum*soorten, enzovoort.

Persoonlijk hebben wij nog geen ervaringen opgedaan met de nieuwere vormen van kunstlicht als de Gro-lux en Fluoralampen, maar ze zijn zeker de moeite van het proberen waard. Ook met gewone gloeilampen kunnen in bepaalde gevallen goede resultaten worden bereikt. (Wijlen Dr. de Boer plaatste zijn *Lithops optica fo. rubra* in de herfst onder een kuikenbroedlamp met als resultaat dat vrijwel ieder hoofdje bloeide.)

Lucht

Met lucht wordt bedoeld **verse** lucht en aan de toevoer daarvan dient veel aandacht besteed te worden. De behoefte aan verse lucht van planten in het algemeen en van succulenten in het bijzonder wordt veelal onderschat. Vrijwel alle Mesems bevinden zich in de vrije natuur in het open veld; rondom is er dus een constante aanvoer van verse, zuurstofrijke lucht. In een kas, een huiskamer of een gewone bak mankeert daaraan meestal nogal wat. Door het regelmatig en ruim luchten kunnen we evenwel bereiken dat onze planten ook op dit punt niet al te veel tekort komen.

Warmte

Hierover kunnen wij kort zijn daar de Mesems geen andere warmte-eisen stellen dan de overige succulenten. Ze zijn niet winterhard en moeten 's winters dus in kas, huiskamer of verwarmde platte bak worden gekweekt.

Octant 92, Dordrecht.

(wordt vervolgd)

**WANNEER STUURT U UW DIA'S IN ??
ER IS NOG PLAATS IN DE DIATHEEK !!
ANDEREN WILLEN UW DIA'S OOK WEL EENS ZIEN !**

Aanvulling HU-VELDNUMMERLIJST

J. THEUNISSEN

In 1972 werd door Werner Uebelmann een gecombineerde Veldnummerlijst uitgegeven, waarin onder andere de HU (Horst- Uebelmann) nummers tot en met 364 waren opgenomen. Sindsdien zijn er nog vele planten bijgevonden, onder andere door onze oud- voorzitter, de heer Buining. Een publicatie van deze nummers bleef echter, bij mijn weten, tot dusver achterwege. De heer Buining beëindigde zijn laatste reis op 15 november 1974.

Bij het zoeken naar gegevens over nog te publiceren planten vond de heer Brederoo en ik tussen de aantekeningen van de heer Buining een aanvulling tot en met nummer HU 471. We mogen ervan uitgaan, dat deze lijst is bijgewerkt tot 15 december 1974 en het lijkt ons voor de liefhebbers plezierig om deze aanvulling in Succulenta te brengen. Er wordt immers van alles onder Veldnummer aangeboden, zonder dat duidelijk is, waar het om gaat. Ter illustratie hiervan wil ik gaarne een voorbeeld geven, waaruit u uw eigen conclusie kunt trekken.

De firma Uhlig (West-Duitsland) is een van de bekende zaadleveranciers. Zelf bestel ik daar regelmatig zaad van *Notocactussen*, omdat zij een groot aantal soorten aanbiedt. Reeds in de zaadlijst 1974/1975 vond ik daar onder het firma-nummer U 1020: sp. n. HU 614. Volgens de heer Buining waren er nog niet van dergelijke hoge nummers en navraag bij de firma Uhlig leverde als antwoord op, dat dit nummer gegeven was door een verzamelaar in het veld. Typisch is, dat deze hoge HU-nummers vrijwel uitsluitend voorkomen voor het geslacht *Notocactus*. In de zaadlijst 1975 van dezelfde firma vond ik onder nummer U 2401: sp. n. HU 631, terwijl in de zaadlijst 1977 onder hetzelfde firmanummerstaat: sp. n. HU 613. Verschillende liefhebbers, die HU 631 uitzaaiden, ontdekten na verloop van tijd, dat het zaaisel zowel ottonis- als concinnusvormen bevatte. Natuurlijk is het niet de schuld van de heer Uhlig, indien een kweker onnauwkeurig te werk gaat, waardoor verschillende soorten door elkaar raken, maar misschien zou hij wel via ons maandblad duidelijkheid kunnen brengen, waar deze hoge HU-nummers, aan de juistheid waarvan toch getwijfeld moet worden, vandaan komen.

Veldnummerlijst 365 t/m 471.

HU 365 <i>Notocactus werdermannianus</i>	HU 406 <i>Uebelmannia meninensis</i> var. <i>rubra</i>
HU 366 <i>Notocactus concinnus</i> forma	HU 407 <i>Melocactus pachyacanthus</i>
HU 367 <i>Notocactus</i> spec.	HU 408 <i>Frailea asterioides</i>
HU 368 <i>Notocactus</i> spec.	HU 409 <i>Frailea</i> spec.
HU 369 <i>Notocactus</i> spec.	HU 410 <i>Frailea</i> spec.
HU 370 <i>Notocactus</i> spec.	HU 411 <i>Frailea</i> spec.
HU 371 <i>Echinopsis</i> spec.	HU 412 <i>Frailea</i> spec.
HU 372 <i>Monvillea</i> spec.	HU 413 <i>Frailea</i> spec.
HU 373 <i>Cleistocactus</i> spec.	HU 414 <i>Gymnocalycium</i> spec.
HU 374 <i>Heliocereus</i> spec.?	HU 415 <i>Frailea</i> spec.
HU 375 <i>Opuntia</i> spec.	HU 416 <i>Notocactus</i> spec.
HU 376 <i>Frailea melitae</i>	HU 417 <i>Frailea</i> spec.
HU 377 <i>Echinopsis</i> spec.	HU 418 <i>Cleistocactus</i> spec.
HU 378 <i>Pseudopilocereus</i> spec.	HU 419 <i>Notocactus concinnus</i>
HU 379 <i>Coleocephalocereus</i> <i>buxbaumianus</i>	HU 420 <i>Pseudopilocereus azureus</i>
HU 380 <i>Pseudopilocereus</i> spec.	HU 421 <i>Pseudopilocereus pachycladus</i>
HU 381 <i>Melocactus lensselinkianus</i>	HU 422 <i>Melocactus zehntneri</i> ?
HU 382 <i>Melocactus</i> spec.	HU 423 <i>Melocactus deinacanthus</i> ?
HU 383 <i>Arrojadoa</i> spec.	HU 424 <i>Melocactus</i> spec.
HU 384 <i>Tacinga atropurpurea</i>	HU 425 <i>Discocactus</i> spec.
HU 385 <i>Austrocephalocereus dybowskii</i>	HU 426 <i>Notocactus warasii</i>
HU 386 <i>Arrojadoa</i> spec.	HU 427 <i>Pseudopilocereus machrisii</i>
HU 387 <i>Melocactus</i> spec.	HU 428 <i>Discocactus squamulibaccatus</i>
HU 388 <i>Melocactus bahiensis</i>	HU 429 <i>Pseudopilocereus</i> spec.
HU 389 <i>Micranthocereus flaviflorus</i>	HU 430 <i>Discocactus cephaliaciculosus</i>
HU 390 <i>Discocactus albispinus</i>	HU 431 = HU 430
HU 391 <i>Coleocephalocereus aureispinus</i>	HU 432 <i>Austrocephalocereus estevesii</i>
HU 392 <i>Discocactus catiingicola</i>	HU 433 <i>Pseudopilocereus</i> spec.
HU 393 <i>Pseudopilocereus</i> spec.	HU 434 <i>Discocactus</i> spec.
HU 394 <i>Pseudopilocereus superfloccosus</i>	HU 435 <i>Melocactus</i> spec.
HU 395 <i>Austrocephalocereus</i> <i>dolichospermaticus</i>	HU 436 <i>Melocactus</i> spec.
HU 396 = HU 394?	HU 437 <i>Discocactus bahiensis</i>
HU 397 <i>Melocactus levitestatus</i>	HU 438 <i>Discocactus subviridigriseus</i>
HU 398 <i>Austrocephalocereus albicephalus</i> ?	HU 439 <i>Micranthocereus</i> spec.
HU 399 <i>Arrojadoa dinae</i>	HU 440 <i>Discocactus araneispinus</i>
HU 400 <i>Coleocephalocereus</i> spec.?	HU 441 <i>Discocactus zehntneri</i>
HU 401 <i>Arrojadoa albiflora</i>	HU 442 <i>Arrojadoa rhodantha</i>
HU 402 <i>Pseudopilocereus</i> spec.	HU 443 <i>Pseudopilocereus mucosiflorus</i>
HU 403 <i>Melocactus</i> spec.	HU 444 <i>Melocactus helvolilanatus</i>
HU 404 <i>Melocactus diersianus</i>	HU 445 <i>Melocactus</i> spec. = HU 156?
HU 405 <i>Melocactus grisoleoviridis</i>	HU 446 <i>Melocactus securituberculatus</i>
	HU 447 <i>Facheiroa cephaliomelana</i>
	HU 448 <i>Discocactus nigrisaetosus</i>

HU 449	Arrojadoa penicillata	HU 460	Pseudopilocereus spec.
HU 450	Melocactus axiniphorus	HU 461	Discocactus spec.
HU 451	Tacinga spec.	HU 462	Discocactus pugionacanthus
HU 452	Gymnocalycium matoense	HU 463	Melocactus spec.
HU 453	Discocactus melanochlorus	HU 464	Melocactus spec.
HU 454	Pseudopilocereus spec.	HU 465	Melocactus spec.
HU 455	Discocactus silvaticus	HU 466	Melocactus spec.
HU 456	Melocactus spec.	HU 467	Discocactus spec.
HU 457	Discocactus boliviensis	HU 468	Melocactus spec.
HU 458	Pseudopilocereus gounellii forma	HU 469	Melocactus spec.
HU 459	Pseudopilocereus spec.	HU 470	?
		HU 471	Pseudopilocereus spec. A

Vierschaarstraat 23, Oud Gastel.

En gij, buitenslands wonende leden!!

R. NAUTA

Eerste, en wellicht laatste rapport over een poging tot nadere kennismaking.

Sommige mensen hebben de interessante gewoonte om hun werk van achteren naar voren te doen. In de journalistiek is dat vaak een gewoonte. Eerst vertellen wat het resultaat is, daarna enkele achtergronden over hoe het resultaat tot stand kwam en tenslotte nog enkele (soms kritische) opmerkingen over wat beter wel of liever niet had moeten gebeuren.

Wel, laten wij ook maar eens volgens dit blijkbaar beproefde recept aan het werk gaan.

Eerst dan maar over het resultaat. U weet toch nog waarover het gaat, is 't niet? Kijk ten overvloede het artikel onder dezelfde titel van het juninummer nog maar eens na.

Een verblijdend resultaat. Over alles wat meer als nul is behoort blijdschap te bestaan. Dus ook ons geval — verblijdend! Twee leuke brieven!

Eèn uit het echte buitenland, nog wel uit het bekende Zuid-Afrika. O ja, zelf woon ik ook in Zuid-Afrika. Maar ik kende deze buurman toch nog niet. Zuid-Afrika is ook zó groot! Afstand tussen hem en mij ruim 1500 km per luchtpost, ten koste van een vier-cent postzegel. En die andere brief. Uit Holland, Amsterdam nota bene! Dus uit het binnenland, gezonden aan een buitenlander, die met buitenslands wonende leden wil corresponderen. Dus een ietwat gecompliceerd territoriaal geval.

En wat nu nog meer? Niets meer. Tenzij de posterijen in staking zouden zijn. Maar dat hoort niet zo; dat hebben ze nog nooit gedaan! Correspondentie ondervindt soms alleen vertraging. Per zee, of soms door de kaping van een vliegtuig. Soms ook wegens een gebrek aan inspiratie.

Maar ik begin mij de laatste tijd toch wel met enige deernis af te vragen of het nog wel goed gaat in het buitenland. Of misschien houdt men zich stil omdat het zo druk is in de wereld. En soms vergeet een mens door drukte — of door traagheid — om water te geven aan de planten. Soms is zelfs verkoeling nodig. Nu behoeft het echt geen water op het vuur te zijn hoor. Soms kan een leuk contact ook vruchtbaar zijn. Overigens ontdekt men dat niet altijd direct. Maar later, na een jaar, of na drie jaar misschien. Als er opeens wat gaat bloeien, of als er enkele zaden ontkiemen. Of wanneer een bepaalde foto de oplossing van een eeuwenlang raadsel blijkt te zijn.

O ja, mijn adres is ook een beetje veranderd. Ik woon nog wel in hetzelfde huis, maar de post wordt nu aan huis bezorgd en niet meer in een postbus gedeponed.

Willowweg, erf nr. 109, Penhill, Eersterivier-7100, Zuidwest-Afrika.

In Memoriam D. J. van Sinkel

Op 14 januari j.l. ontvingen wij het ontstellende bericht dat op 69-jarige leeftijd onze vriend dhr. D. J. van Ginkel na een kortstondige ziekte was overleden.

Wij betreuren dit plotselinge verlies van een actief lid ten zeerste, mede omdat hij ruim zeven jaren met zorg en aandacht het secretariaat van onze afdeling naar behoren heeft verzorgd.

Ook gaat onze gedachte uit naar zijn vrouw en kinderen, mogen zij kracht ontvangen om dit verlies te dragen.

Allen, die dhr. van Ginkel hebben gekend, weten wat wij als afdeling aan hem zullen missen.

Bestuur afd. Arnhem.

TIJDSCHRIFTEN

THE JOURNAL OF THE MAMMILLARIA SOCIETY, VOL. XVII, NR. 8.

In deze aflevering klaagt de redacteur over het afnemen van de schrijversbijdragen. Hij vreest dat de oorzaak hiervan voortspuit uit een soort van algemene onverschilligheid. Hij doet dan ook een beroep op de leden die uiteindelijk zelf het antwoord dienen te geven. De schrijfters P. A. Grundy en B. Maddams verhalen de lezers over hun wel en wee met hun *Mammillaria*'s, *Coryphantha*'s en aanverwante geslachten. Enige cultuurnotities door T. Wakefield omtrent afwijkingen tussen zaailingen onderling van *Mammillaria obconella* worden weergegeven. Uitvoerig worden *Mammillaria deherdtiana* en *Mammillaria dodsonii* besproken.

CACTUS AND SUCCULENT JOURNAL (U.S.), VOL. XLIX, NO. 5.

De schrijvers C. Glass en R. Forster geven de nieuwbeschrijving van het uit Chihuahua, Mexico, afkomstige cactusexemplaar *Escobaria henricksonii*. Werner Rauh vervolgt (deel III) zijn studieverslag over de vegetatie van xerofyten in zuidwestelijk Madagascar. Indrukwekkend daarin is o.m. een suggestieve foto van een *Adansonia grandidieri*, die als een onneembare veste in het landschap ver boven alle andere vegetatie uittoert.

Voorts staan er interessante foto's afgedrukt van *Adansonia za*, *Aloe*'s, diverse *Euphorbia*'s, *Moringa drauhardtii*, *Pachypodium lamerei*, *Stapelianthussen* e.v.a.

C. L. Scott behandelt in een artikel de verschillen tussen *Haworthia arachnoidea* en *Haworthia setata*. G. Glass en R. Forster vragen uitgebreide aandacht voor hun studie over het geslacht *Thelocactus* dat in de Chihuahuawoestijn voorkomt. De geschiedenis en de verwantschappen met andere geslachten worden daarin besproken. *Thelocactus maddowellii* wordt door hen gezien als een variëteit van *T. conothele*. *T. nidulans* en *T. phymatothele* beschouwen zij voorts als variëteiten van *T. rinconensis*; *T. lloydii* wordt als een *T. hexaedrophorus* beschouwd. De *Thelocactus*liefhebber zal ongetwijfeld baat hebben bij deze zeer recente informatie over dit genus. Robert J. Hill geeft een wetenschappelijk verslag over kunstmatige voortplanting van *Conophytum*. Studies over weefselcultuur staan hoe langer hoe meer in de belangstelling.

Weissenbruchstraat 92, 4703 JX Roosendaal.

INHOUD:

Huernia zebrina — Fr. Noltee	26
Notocactus allosiphon en Notocactus orthacanthus — Dr. G. Schäfer	26
Van Maand tot Maand — Th. Neutelings	32
Voor beginners (?) — C. van den Wouw	37
Succulente planten, liefhebbers en natuurbescherming — S. K. Bravenboer	40
Mesembryanthemaceae (XII) — Fr. Noltee en A. de Graaf	43
Aanvulling HU-veldnummerlijst — J. Theunissen	45
En Gij, buitenslands wonende leden!!! — R. Nauta	47
In memoriam D. J. van Sinkel	48
Tijdschriften — Th. Neutelings	48